

БҰЙРЫҚ

2024 жылғы 02 қыркүйек
Шымкент қаласы

ПРИКАЗ

город Шымкент
№ 159/1

Мектепішілік «Бал-Назым» қыздар ұйымы мен «Сұңқар» ұлдар ұйымын құру туралы

Кәмелетке толмаған жасөспірімдер арасында құқық бұзушылық пен қылмыстың, ерте жүктіліктің алдын алу мақсатында **БҰЙЫРАМЫН:**

1. Мектеп жасындағы қыздар арасындағы ерте жүктілік пен жыныстық тиіспеушіліктің алдын алу мақсатында мектепішілік «Бал-Назым» қыздар ұйымы мен ұл балалардың арасында Туган жерге, Отанға деген патриоттық сезімді қалыптастыру мақсатында «Сұңқар» ұлдар ұйымы құрылып, іс – шара жоспары бекітілсін.
2. «Бал-Назым» қыздар клубының жетекшісі болып қазақ тілі пәнінің мұғалімі Д.Турекулова, «Сұңқар» ұлдар клубының жетекшісі болып АӘД пәні мұғалімі Е.Сариев тағайындалсын.
3. Жылдық іс-шара жоспарында кәмелетке толмағандар арасындағы зорлық-зомбылық, ерте жүктілік, қызбен ұлдың отбасындағы орны мен тәрбиесіне көңіл бөлінсін.
4. Осы бұйрықтың орындалуын қадағалауды директордың тәрбие ісі жөніндегі орынбасары Д.Асановаға жүктеймін.

№15 мектеп-лицей директоры

Ж.Саржанова

Бұйрықпен таныстым:

02.09 2024 *Д.Турекулова*
күні колы қолтаңбаның толық мәні

Бұйрықпен таныстым:

02.09 2024 *Д.Асанова*
күні колы қолтаңбаның толық мәні

Бұйрықпен таныстым:

02.09 2024 *Е.Сариев*
күні колы қолтаңбаның толық мәні

Бекітемін
Мектеп-лицей директоры
Ж.Саржанова

**Д.И.Менделеев атындағы №15 мектеп-лицейі «Бал-Назым» қыздар ұйымының 2024-2025
оқу жылындағы іс-шара жоспары**

№	Атқарылатын іс-шара	Мерзімі	Жауапты
1	Мектепте қыздар ұйымының жұмысын жандандыру мақсатында іс-шара жоспарын бекіту	Қыркүйек	Д.Асанова
2	Ертежүктілік, зорлық-зомбылық және кәмелетке толмағандардың өзге де бұзылған құқықтары бойынша «сенім телефондары», «жедел желі» қызметін ұйымдастыру	Қыркүйек	Г.Мырзабекова Н.Ескараева
3	Кәмелетке толмағандар арасында ерте жүктіліктің алдын алу және сауаттылығын арттыру мақсатында қыз балалармен мен ер балаларға жыныстық зорлық-зомбылықтың алдын алуда.Құқықтық сағат өткізу.	Қыркүйек	Д.Асанова А.Оразбаева
4	Ертежүктіліктің, өзіне-өзі қол жұмсаудың алдын алу мақсатында психологиялық сүйемелдеуді ұйымдастыру барысында аймақтық емхананың психолог мамандарымен кездесу өткізу	Қазан Ақпан	Г.Мырзабекова Н.Ескараева Ж.Толепберген
5	Білім беру ұйымдарында отбасылық құндылықтарды және бақытты балалық шақты насихаттайтын позитивті бейнероликтердің көрсетілімін ұйымдастыру	Наурыз желтоқсан	Қ.Артықбай А.Тотаева
6	Репродуктивті денсаулық мәселелері бойынша жыныстық қатынас арқылы берілетін жұқпалы аурулардың және ЖИТС-ті «Мен сияқты жаса», «Тепе-теңдікті сақта» алдын алу принциптеріне сүйене отырып жасөспірімдердің сауаттылығын арттыру,СПИД орталығының мамандарымен кездесу өкізу	Қазан Ақпан	ДТЖОЖО Ж.Толепберген
7	Аймақтық емхана медбикелерімен бірлесіп «Ерте жүктіліктің алдын алу», «Түсік жасатудың зардабы», «Отбасын жоспарлау» тақырыптарында сабақ өткізу	Ақпан Қазан	Д.Асанова А.Оразбаева
8	Қауіпсіз жыныстық қатынас жайлы және қалаусыз жүктіліктің жасөспірімдер арасында алдын алу бойынша хабардар етіп, түсіндіру жұмыстарын жүргізу	Қараша Сәуір	ДТЖОЖО Мектеп медбикесі
9	Кәмелетке толмаған қыздар арасында орын алатын құқық бұзушылықтар мен тұрмыстық зорлық-зомбылық,ертежүктілік, суицидтік жағдайлардың алдын алу бойынша түсіндіру жұмыстары, ата-аналар жиналыстарын ұйымдастыру	Қараша Қаңтар	Г.Мырзабекова Н.Ескараева
10	«Сіздер есейіп келесіздер», «ВИЧ/СПИД-тің алдын алу», «Репродуктивті денсаулық» тренингтерін ұйымдастырып өткізу	Қараша Сәуір	Ж.Толепберген
11	Қыздар жиналысын өткізу	Токсанына бір рет	Д.Асанова А.Оразбаева

Директордың тәрбие жұмысы жөніндегі орынбасары

 Д.Асанова

**№15 Д.Н.Менделеев атындағы мектеп –лицейінде 8-11 сыныптар
арасында «Тұрмыстық зорлық – зомбылықтың алдын алу» тақырыбында
өткен жиының**

ХАТТАМАСЫ

27.09.24 нс

Қатысқандар:

- 1.Мектеп директоры Ж.Саржанова
- 2.Мектеп инспекторы Н.Аярбекова
- 3.ДТЖЖО Д.Асанова
- 4.8-11 сынып оқушылары.

Күн тәртібінде:

1. Жасөспірімдер арасында тұрмыстық зорлық –зомбылық пен күш көрсетудің алдын алу мақсатында тәртіпсіздіктер мен құқықбұзушылықтың алдын алу.

2. Қалай зорлық – зомбылыққа душар болмау?

Тыңдалды:

Оқушыларға тұрмыстық зорлық зомбылық туралы түсіндіріп өтті.

Қазақстанда салауатты өмір салтына қол жеткізуде, денсаулықты сақтау мен нығайтудағы басты міндеттің бірі – бала құқығын қорғау, зорлық-зомбылыққа қарсы күрес жүргізу. Егер жалпы айтқанда зомбылықты физикалық қасірет көрсету әрекеті деп анықтауы болса, онда тұрмыстық зомбылықта осы әрекеттің бастауы мен айқындау нүктесі анық белгіленеді. Ол – жанұя, яғни зұлымдықшы мен оның жемтігі ең жақын адамдар болады. Олар – жұбайлар мен балалар. Отбасындағы зорлық-зомбылық мәселесі әлемнің әр елінде ертеден орын алған. Зорлық балалардың денелік және психологиялық денсаулықтары және жан-жақты дамулары үшін ауыр машақат болып табылады. Әйелдер мен балаларға қатысты зомбылықтың алдын алу және бағытталған профилактикалық сипаттағы шараларды жүргізуде ақпараттық үгіттеушілік жұмыстарды өткізу қажет болып табылады, деп оқушылар арасында сұрақ жауап арқылы талқыланды.

Асанова Д - директордың тәрбие жұмысы жөніндегі орынбасары, оқушыларға тұрмыстық Зорлық-зомбылық құқықта «Бір адамның екінші бір адамға, оның жеке басына тиіспеушілік құқығын бұзатын тәни және психикалық ықпал жасауы» делінген. Тән азабын шектірген зорлық – адамның ағзасына тікелей әсер ету, ұрып-соғу, денесіне зақым келтіру, тағы басқа. Тән азабын шектірген зорлықтың салдарынан жәбірленушінің денсаулығына зиян келтірілуі мүмкін. Нашакорлық, темекіге, ішімдікке үйірлік бұзықтық жолға түсіп зорлық-зомбылық жасауға мүмкіндік туғызады, еңбек етуге, қоғамға, денсаулыққа, ұрпаққа, отбасына зиянын тигізеді. Салауатты өмір сүрудің бір негізгі күрделі мәселесі – жаман қылықтардан, яғни зорлық- зомбылықтан аулақ болу. Ішімдікке үйір адам есінен айырылып, қасындағы адамдарға зиянын тигізеді, отбасына ойран салады,отбасы мүшелеріне оғаш қылықтар көрсетіп мазасын алады. Бұл баланың психологиясына кері әсерін тигізеді. Бала өзіне керекті рухани дүниенің барлығын қоршаған ортадан алады. Отбасындағы тұрмыстық қатынастар саласындағы құқық бұзушылықтың алдын

арасында бір-біріне әлімжеттік көрсету, зорлық-зомбылық көрсету бар ма? Оқушылар арасындағы жаппай төбелес сабақ уақытында емес, сабақтан тыс уақыттарда орын алып жататындығы белгілі. Зорлық деген сөздің астарында ұрлау, балалар өлімі, дәстүрлі тәжірибеге байланысты жарақат алу, сондай – ақ жыныстық, психикалық және тұлғалық балаларға қатысты тәртіп шаралары сияқты тұлғалық жазалауды қосқанда қиянат жасау түсінігі жатыр. Зорлық көрген балалар көбінесе тамақтанбайды да түрлі ауруларға ұшырайды, мектепте нашар оқиды, өзін – өзі бағалауы төмен болады. Конвенцияға сәйкес балаларға қатысты зорлық көрсету адам құқықтарының бұзылғандығын білдіреді деп терең түсіндіріп өтті.

Аярбекова Н. – мектеп инспекторы, көшеде түнгі беймезгіл уақытта қалмауға тырысу, көшеде танымайтын адамдармен әңгімелеспеу және онымен қараңғы жерлерге, адамдар жоқ орындарға және т.б. жерлерге бармау. Егер Сізге тұрмыстық зорлық – зомбылық қауіп төндірсе, үйден кетіп қалуга тырысу, ертерек қашып кетуге сөмкенді дайындау, тиісті құжаттарынмен бірге, көрші – көлемдерінмен сөйлесу, аяқай – шу шығарылғанда келу және полицияға хабарлау. Қылмыстың бір түрі – балаға зорлық көрсету. Озбырлық, зорлық-зомбылық көрсету, жаман қарау, ауыр физикалық және психологиялық зақым көрсету деректері күн сайын газет беттерінде жиі кездесіп тұрады. Қауіп-қатер азайту, балаларды зейінділікке, сақтыққа, қауіпті жағдайлардың алдын алуға үйрету керек, ондай жағдайларды олар дала немесе үйде де кездестіруі мүмкін. Барлық қылмыстардың ішінде ең ауыры зорлау болып табылады. Көп жағдайда милицияға ол туралы хабарлай алмайды, себебі білместік немесе қорқыныш сезім, үрей билейді. Сондықтанда балаға мынаны түсіндірген жөн: - Үйде жалғыз болғанда, бөтен адамдарды үйге кіргізбеу керек; - Бөтен біреудің машинасына отырмау, қыдырып жүргенде бөтен адамдардан тәтті, сыйлықтар алмау керектігін үйрету қажет; - Көшенің қараңғы жерлерінен, көпшілік жүрмейтін саябақтар мен стадиондардан аулақ жүруге үйрету.

Ал ата-аналарға осыған жауап: - Балаға сеніңіз, сонда ол сізге барлық шындығын айтуды үйренеді; - Дұрыс тәрбие балаға болашаққа деген сеніммен қарауға және қауіп-қатерді тез білуге үйретеді; - Тәрбиеші мен репетиторды жалдағанда өте мұқият болған жөн, себебі сіз балаңызды басқа адамның тәрбиесіне бергелі отырсыз;

- Егер сіз балаға қатыгездікпен қарау жағдайларын естігін болсаңыз немесе көрген болсаңыз бірден тиісті органдарға хабарлаңыз.

Шешім етеді :

1. Жасөспірімдер арасында зорлық – зомбылық пен күш көрсетудің алдын алу мақсатында тәртіпсіздіктер мен құқықбұзушылықтың алдын алу шаралары күшейтілсін.
2. Зорлық – зомбылыққа душар болған жағдайда «Сенім телефоны», «Сенім жәшігі», «111» ақпараттық қызметінің қызметін пайдалану
3. Бөгде адамдармен қарым – қатынас жасауды басты назарда ұстау

Хатшы: Тотаева А

№15 Д.Н.Менделеев атындағы мектеп –лицейінде өткен Ерте жүктілік, зорлық-зомбылық және кәмелетке толмағандардың өзге де бұзылған құқықтары бойынша «сенім телефондары», «жедел желі» тақырыбында өткен жиынның

ХАТТАМАСЫ

9.09.24 м.

Қатысқандар:

1. Мектеп директоры Ж.Саржанова
2. Мектеп инспекторы Н.Аярбекова
3. ДТЖЖО Д.Асанова
4. Мектеп медбикесі Ж.Төлепберген
5. 8-11 сынып оқушылары

Күн тәртібінде:

1. Жасөспірімдер арасында тұрмыстық зорлық –зомбылық пен күш көрсетудің алдын алу мақсатында тәртіпсіздіктер мен құқықбұзушылықтың алдын алу.
2. Ерте жүктілік және кәмелетке толмағандардың өзгеде бұзылған қықындары

Саржанова Жанар Ержанована - мектеп директоры

Оқушыларға тұрмыстық зорлық зомбылық туралы түсіндіріп өтті.

Қазақстанда салауатты өмір салтына қол жеткізуде, денсаулықты сақтау мен нығайтудағы басты міндеттің бірі – бала құқығын қорғау, зорлық-зомбылыққа қарсы күрес жүргізу. Егер жалпы айтқанда зомбылықты физикалық қасірет көрсету әрекеті деп анықтауы болса, онда тұрмыстық зомбылықта осы әрекеттің бастауы мен айқындау нүктесі анық белгіленеді. Ол – жанұя, яғни зұлымдықшы мен оның жемтігі ең жақын адамдар болады. Олар – жұбайлар мен балалар. Отбасындағы зорлық-зомбылық мәселесі әлемнің әр елінде ертеден орын алған. Зорлық балалардың денелік және психологиялық денсаулықтары және жан-жақты дамулары үшін ауыр машақат болып табылады. Әйелдер мен балаларға қатысты зомбылықтың алдын алу және бағытталған профилактикалық сипаттағы шараларды жүргізуде ақпараттық үгіттеушілік жұмыстарды өткізу қажет болып табылады, деп оқушылар арасында сұрақ жауап арқылы талқыланды.

Асанова Д - директордың тәрбие жұмысы жөніндегі орынбасары

Оқушыларға тұрмыстық Зорлық-зомбылық құқықта «Бір адамның екінші бір адамға, оның жеке басына тиіспеушілік құқығын бұзатын тәни және психикалық ықпал жасауы» делінген. Тән азабын шектірген зорлық – адамның ағзасына тікелей әсер ету, ұрып-соғу, денесіне зақым келтіру, тағы басқа. Тән азабын шектірген зорлықтың салдарынан жәбірленушінің денсаулығына зиян келтірілуі мүмкін. Нашакорлық, темекіге, ішімдікке үйірлік бұзықтық жолға түсіп зорлық-зомбылық жасауға мүмкіндік туғызады, еңбек етуге, қоғамға, денсаулыққа, ұрпаққа, отбасына зиянын тигізеді. Салауатты өмір сүрудің бір негізгі күрделі мәселесі – жаман қылықтардан, яғни зорлық- зомбылықтан аулақ болу. Ішімдікке үйір адам есінен айырылып, қасындағы адамдарға зиянын тигізеді, отбасына ойран салады,отбасы

мүшелеріне оғаш қылықтар көрсетіп мазасын алады. Бұл баланың психологиясына кері әсерін тигізеді. Бала өзіне керекті рухани дүниенің барлығын қоршаған ортадан алады. Отбасындағы тұрмыстық қатынастар саласындағы құқық бұзушылықтың алдын алуға бағытталған заңды нормалар жетілдірілді. Біздің мектебімізде оқушылар арасында бір-біріне әлімжеттік көрсету, зорлық-зомбылық көрсету бар ма? Оқушылар арасындағы жаппай төбелес сабақ уақытында емес, сабақтан тыс уақыттарда орын алып жататындығы белгілі. Зорлық деген сөздің астарында ұрлау, балалар өлімі, дәстүрлі тәжірибеге байланысты жарақат алу, сондай – ақ жыныстық, психикалық және тұлғалық балаларға қатысты тәртіп шаралары сияқты тұлғалық жазалауды қосқанда қиянат жасау түсінігі жатыр. Зорлық көрген балалар көбінесе тамақтанбайды да түрлі ауруларға ұшырайды, мектепте нашар оқиды, өзін – өзі бағалауы төмен болады. Конвенцияға сәйкес балаларға қатысты зорлық көрсету адам құқықтарының бұзылғандығын білдіреді деп терең түсіндіріп өтті.

Аярбекова Н. – мектеп инспекторы

Көшеде түнгі беймезгіл уақытта қалмауға тырысу, көшеде танымайтын адамдармен әңгімелеспей және онымен қараңғы жерлерге, адамдар жоқ орындарға және т.б. жерлерге бармау. Егер Сізге тұрмыстық зорлық – зомбылық қауіп төндірсе, үйден кетіп қалуға тырысу, ертерек қашып кетуге сөмкенді дайындау, тиісті құжаттарынмен бірге, көрші – көлемдерінмен сөйлесу, айқай – шу шығарылғанда келу және полицияға хабарлау. Қылмыстың бір түрі – балаға зорлық көрсету. Озбырлық, зорлық-зомбылық көрсету, жаман қарау, ауыр физикалық және психологиялық зақым көрсету деректері күн сайын газет беттерінде жиі кездесіп тұрады. Қауіп-қатер азайту, балаларды зейінділікке, сақтыққа, қауіпті жағдайлардың алдын алуға үйрету керек, ондай жағдайларды олар дала немесе үйде де кездестіруі мүмкін. Барлық қылмыстардың ішінде ең ауыры зорлау болып табылады. Көп жағдайда милицияға ол туралы хабарлай алмайды, себебі білместік немесе қорқыныш сезім, үрей билейді. Сондықтанда балаға мынаны түсіндірген жөн: - Үйде жалғыз болғанда, бөтен адамдарды үйге кіргізбеу керек; - Бөтен біреудің машинасына отырмау, қыдырып жүргенде бөтен адамдардан тәтті, сыйлықтар алмау керектігін үйрету қажет; - Көшенің қараңғы жерлерінен, көпшілік жүрмейтін саябақтар мен стадиондардан аулақ жүруге үйрету.

Ал ата-аналарға осыған жауап: - Балаға сеніңіз, сонда ол сізге барлық шындығын айтуды үйренеді; - Дұрыс тәрбие балаға болашаққа деген сеніммен қарауға және қауіп-қатерді тез білуге үйретеді; - Тәрбиеші мен репетиторды жалдағанда өте мұқият болған жөн, себебі сіз балаңызды басқа адамның тәрбиесіне бергелі отырсыз;

- Егер сіз балаға қатыгездікпен қарау жағдайларын естігін болсаңыз немесе көрген болсаңыз бірден тиісті органдарға хабарлаңыз.

Мектеп медикбесі Төлепберген Жанар Жасөспірімдер бір ғана шалыс басқан істің артында үлкен қауіп-қатер бар екенін біле бермейді. Мысалы жас ана жүктілікті физикалық көтере алмайды, қиын таңдау тұрады: аборт жасау немесе баланы қалдырса өзін және нәрестені қауіп қатерге тігеді. Толық қалыптаспаған организм жүктілікпен және босануды көтере алмайды соның салдарынан ақауы бар баланың дүниеге келуі мүмкін. Міне, жоғарыда аталған дүниенің бәрі ерте жүктіліктің қауіп қатері екенін оқушыларға жеткізді.

Шешім:

1. Ерте жүктіліктің алдын алу мақсатында мектеп әкімшілігі, сынып жетекшілер, қыздар төрайымы қыздармен тығыз байланысып, жұмыстар жүргізілсін.

2. Жасөспірімдер арасында зорлық – зомбылық пен күш көрсетудің алдын алу мақсатында тәртіпсіздіктер мен құқықбұзушылықтың алдын алу шаралары күшейтілсін.

3. Зорлық – зомбылыққа душар болған жағдайда «Сенім телефоны», «Сенім жәшігі», «111» ақпараттық қызметінің қызметін пайдалану

4. Бөгде адамдармен қарым – қатынас жасауды басты назарда ұстау

Хатшы:

Тотаяева

№15 Д.И.Менделеев атындағы мектеп-лицейі

«Мен кім боламын?» тақырыбында

Әл-Фараби ауданы МКБ маманымен кездесуінің ХАТТАМАСЫ

Күні: 16.10.2024ж.

Өткізілген орны: мектеп Акт залы.

Қатысқандар: мектеп директоры Ж.Саржанова, Шымкент қаласы Әл-Фараби ауданы МКБ-ның бас маманы Н.М.Кадырова, 8-11 сынып оқушылары, сынып жетекшілер, «Мектеп Парламенті», «Адал ұрпақ» ұйымының мүшелері.

Күн тәртібі:

- 1.«Қаржыгер боламын» маман ойы
2. Викториналық сұрақтар.Кері байланыс.

Тыңдалды:

Мектеп директоры Саржанова Жанар Ержановна сөз алып, бүгінгі қонағымыз МКБ бас маманы Кадырова Нигина Мирзоевна таныстырып сөз берді.Мен өзім қаржы маманы болған соң теңге тарихы туралы ақпараттардан бастағанды жөн көріп отырмын..Ұлттық валютаны игеру бір жылда аяқталды. 1992 жылы ұлттық валютаны дамыту үшін мамандар тобы құрылды. Жұмыс Қазақстан мәдениетінің дамуының тарихи аспектілерін зерттеуден басталды. Ақша бірлігін "танга", "доңға", "тенга" нұсқалары бар тарихи түркі атауы "теңге" деп атау идеясы белгілі қазақстандық экономист Сауық Тәкежановқа тиесілі.

1993 жылы 12 қарашада Нұрсұлтан Назарбаев "Қазақстан Республикасының ұлттық валютасын енгізу туралы" жарлыққа қол қойды. 1993 жылы 15 қарашада теңге айналымға енді.

1995 жылы 19 мамырда Ұлттық банктің банкнот фабрикасы ашылды;

1995 жылы 1 тамызда Қазақстан теңге сарайының коллекциялық монеталарының бірінші басылымы шығарылды. Сериал Абай Құнанбаевтың 150 жылдығына арналған еді;

1996 жылы Қазақстан теңге сарайы алғашқы инвестициялық монеталарды – "Жібек жолы" сериясын шығарды;

2006 жылы теңгенің дизайны жаңартылып, "Бәйтерек" монументі бейнеленген жаңа серия айналымға енді;

2011 жылы банкнот сериясы "Қазақ елі" монументі бейнеленген жаңа сериямен толықтырылды;

2023 жылы 8 қарашада KÓKBÓRI инвестициялық монеталарының жаңа сериясы шықты;

2023 жылы 15 қарашада "Сақ стилі" теңгелік банкноттардың жаңа сериясы таныстырылды.

Валютаны кімдер жасады?

Мемлекеттік комиссия ұлттық валютаны енгізу бойынша жұмыс тобын құрды. Топты Ұлттық банк төрағасы Дәулет Сембаев басқарды.

Алғашқы теңгенің дизайнына белгілі суретшілер мен дизайнерлер – Тимур Сүлейменов, Меңдібай Алин, Ағымсалы Дүзелханов, Досбол Қасымов және Хайрулла Ғабжалилов жауапты болды.

1992 жылы Өскемендегі Үлбі металлургиялық зауытының базасында Қазақстан теңге сарайы құрылды. 1993 жылы айналымдағы монеталардың бірінші өнеркәсіптік партиясы шығарылды.

Теңгеде қолданылатын қорғау элементтерінің қатарында банкноттарды және басқа да қорғалған баспа өнімдерін өндіруге арналған қорғаныш қағазы, бояулар, қорғаныс дәрежесі бар голографиялық фольга, полимерлі және пластик негізіндегі субстраттар бар. Мысалы, 20 000 теңгелік банкнотта 25 қорғау элементі бар.

Тарих пәні мұғалімі Б.Айдар сөз алып, оқушыларға келесідей викториналық сұрақтар қойды:

1.Қазақстанның ұлттық валютасы қашаненгізілді?(1993 жылқарашаның 15-і)

2.Қандай валюта халықаралық болып саналады? (евро, доллар)

3.Теңгеге дейінгі Қазақстанның ақша валютасы қалай аталған? (рубль)

4.Монеталар және басқа да ақша белгілері туралы ғылым қалай аталады? (нумизматика)

5.Қазіргі кезеңде Қазақстан территориясында қандай номиналды

Банкноттар қолданыста? (200, 500,1000,2000, 5000, 10000)

6.Бүгінгі күні Қазақстан территориясында қандай монеталар қолданыста жүр?
(1,2,5,10,20,50,100)

7.Алғашқы Қазақстан теңгесі қайда басылды? Англияда " Харрисон және оның ұлдары" компаниясында)

8.Алғашқы Қазақстан тиыны қайда басылды? (Германияда)

9.Ақшаны қайда жинауға болады? (банкте)

10.Монеталар бүгінгі таңда қайда шығарылады. (Өскемен қаласында, монета сарайында)

Шешімі:

Түрлі маман иелерімен кездесу ұйымдастыру жалғасын тапсын

Хатшы

Ә.Досайбек.

ШЫМКЕНТ ҚАЛАСЫНЫҢ БІЛІМ
БАСҚАРМАСЫНЫҢ
«Д.И.МЕНДЕЛЕЕВ АТЫНДАҒЫ №15 МЕКТЕП-
ЛИЦЕЙ»
ШАРУАШЫЛЫҚ ЖҮРГІЗУ
ҚҰҚЫҒЫНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК КОММУНАЛДЫҚ
КӘСІПОРНЫНЫҢ

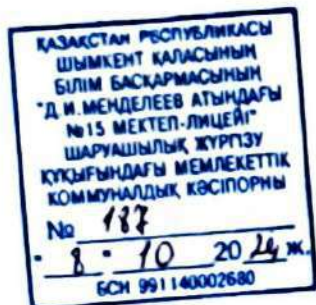

ГОСУДАРСТВЕННОЕ КОММУНАЛЬНОЕ
ПРЕДПРИЯТИЕ
НА ПРАВЕ ХОЗЯЙСТВЕННОГО ВЕДЕНИЯ
«ШКОЛА-ЛИЦЕЙ №15 ИМЕНИ
Д.И.МЕНДЕЛЕЕВА»
УПРАВЛЕНИЯ ОБРАЗОВАНИЯ ГОРОДА
ШЫМКЕНТ

160019 Шымкент қ. Республика динғылы 19Г
Тел./факс 8 (7252) 56-32-13 ИИК KZ58070102KSN5901010
РГУ «Департамент казначейства по г Шымкент КК МФ РК»
E-mail: 15mektep.litsey@mail.ru
mendeleyev15@mail.ru
БИН 991140002680

160019 г. Шымкент,проспект Республики 19Г
Тел./факс 8 (7252) 56-32-13 ИИК KZ58070102KSN5901010
РГУ «Департамент казначейства по г Шымкент КК МФ РК»
E-mail: 15mektep.litsey@mail.ru
mendeleyev15@mail.ru
БИН 991140002680

Шымкент қаласы СПИД
орталығының әкімшілігіне
№15 мектеп-лицей
әкімшілігінен

Сұраныс

Сізден, №15 мектеп-лицей әкімшілігі, мектепте оқушылар арасында
оқушыларға түсіндірме жұмыстарын жүргізуге 10.10.2024ж күні сағат
10.00-ге маман жіберуіңізді сұранамыз.

/ №15 мектеп-лицей директоры Ж.Саржанова

Орындаған Д.Асанова
Тел: 8 747 846 47 58

Жүсіп Баев.
Қызыл сапалы
87029620335
8425215627-70
Кіріс № 1964
08.10.2024ж.

Д.И.Менделеев атындағы №15 мектеп-лицейінде өткен жоғары сынып оқушы қыздарының СПИД орталығының маманымен өткен жиналысы

Хаттама

Күні: 10.10.2024ж.

Откізілген орны: Акт зал

Қатысқандар:

ДТЖЖО Д.Асанова

Мектеп медбикесі: Ж.Төленберген

СПИД орталығының маманы: Н.Жургенбаева

8-11 сыныптың оқушы қыздары

Күн тәртібінде:

1.Репродуктивті денсаулық мәселелері бойынша жыныстық қатынас арқылы берілетін жұқпалы аурулардың алдын алу тақырыптарында дәріс оқу,сұхбат жүргізу.

Тыңдалды:

Ағымдағы жылдың 10 қазан күні мектебіміздің акт залында жоғары сынып қыздарымен қалалық СПИД орталығының маманы Н.Жургенбаевамен кездесу ұйымдастырылды. Қыздар жиналысын директордың тәрбие жұмысы жөніндегі Д.Асанова ашып, оқушыларды жиналыстың мақсатымен және СПИД орталығының маманымен таныстырып өтті.

СПИД орталығының маманы Н.Жургенбаева: Ешқандай ауру белгілері байқалмайтындықтан әсіресе вирус тасымалдаушылар өте қауіпті. Вирус көп мөлшерде қанда, спермада, қынап кілегейінде, емшек сүтінде болады. Көз жасында, жұлын сұйығында, сілекейде өте аз мөлшерде болуы мүмкін. ЖИТС вирусы сау адамға мынандай үш негізгі жолдармен жұғады:

1) Жыныстық қатынас арқылы

- кездейсоқ жыныстық қатынас кезінде
- жыныстық серіктестікті жиі ауыстырған кезде
- мүшеқапсыз жыныстық қатынасқа түскен кезде

2) Қан арқылы

- есірткіні қантамыр арқылы пайдаланғанда (ине, шприц және басқа құрал-саймандар, материалдар)
- татиуровка, пирсинг, маникюр, педикюр жасату мен басқа шаралар кезінде (залалсыздандырылмаған ине, құралдар арқылы)
- кездейсоқ жаракат алғанда қолданылған шприц инесінен дәрі егу кезінде

3) Тікелей

- ауру анадан балаға жүктілік кезінде, босанғанда және емізгенде.

Вирус адам ағзасына ауыз қуысы сілекейлері, тері арқылы және инфекция жұқтырған адамдармен жеке гигиена заттарын бірге пайдаланған кезде тіс

ысқыштар, ұстара, электро-ұстаралар және кесетін құралдар арқылы жұғады. Ал егер адамдар бір-бірімен қол алысып, құшақтасса, жөтелсе, түшкірсе, бассейнде және табиғи суда шомылса, ортақ ыдысты, асхана, төсек-орын жабдықтарын, ортақ әжетхананы және жуынатын бөлмені қолданса, шыбын-шіркей шаққан жағдайда вирус берілмейді.

ЖИТС ауруы күнделікті қарым-қатынас арқылы жұқпайды. ЖИТС-ке қарсы күрес орталығы мамандарының айтуынша, науқасқа шалдыққан адамда алғашқы мезгілде үнемі себебі белгісіз қызу болып, басы айналып ауырады. Сонымен бірге буындары қақсап ауырады, теріге бөртпе шығады. Бүкіл дене бездері ісініп, адамның іші өтіп, арықтай бастайды. Ағзадағы ақ клетка төмендейді, лимфа клеткасы, қан пластинкасы азаяды, ауыз қуысында ақ дақ пайда болады. Оған қоса жүйке жүйесінің қызметтері бұзылып, тепе-теңдік сақтау қабілетінен айырылады. Міне, бұл өзгерістердің бәрі аталған аурудың алғашқы әрі негізгі белгілері болып табылады. Дәрігерлер қазіргі таңда АИТВ жұқтырғандарға жоғары активті антиретровирусты ем қолданылатынын айтуда. Ем арқылы науқастың ағзасында вирустың көбеюі тежеледі, аурудың өршуі тоқтайды. Соның нәтижесінде АИТВ жұқтырғандардың өмір сүру мүмкіндігі жақсарады, өмір жасы ұзарады. Өркім аурудың қалай тарайтынын, одан қалай сақтану қажет екенін жетік білуі тиіс. Жеке бас профилактикасы да қарапайым әрі денсаулық үшін ұтымды. Оларға мыналар жатады:

- салауатты, әдепті өмір сүру;
- кездейсоқ жыныстық қатынастан және гомосексуалист, жезөкшелермен жақындасудан сақ болу;
- стерильденбеген немесе кездейсоқ біреудің шприцін, қайшысын, сакал алғышын және басқа да құрал-жабдықтарын пайдаланбау;
- әсіресе терісі, шырышты қабаттары зақымданған жағдайда бөтен біреудің қанымен, бөлінділерімен жанасудан абай болу;
- мүшеқапты дұрыс пайдалану (ол ЖИТС-тен қорғайды);
- қанқұйғанда немесе донор қанынан дайындалған препараттар қабылданғанда олардың АИТВ-ке тексерілгеніне көз жеткізу (ол үшін қолданылған қанның сериялық нөмірін жазып алыңыз);
- маникюр, педикюр жасайтын құралдардың стерильдігіне көңіл аудару;
- ЖИТС вирусын жұқтырып алдым-ау деген күмәнді жағдайда міндетті түрде дәрігерге көріну.

Қазақстанда осы қауіпті ауруға қарсы күрес жүргізу мақсатымен мамандандырылған жаңа қызмет жүйесі құрылды. Оның құрамына республикалық, облыстық, қалалық ЖИТС-ке қарсы күресу және аурудың алдын алу орталықтары, диагностикалық лабораториялар мен анонимдік кабинеттер кіреді. Кез-келген азамат күдіксіз өмір сүру үшін, АИТВ-инфекциясының жұққан-жұқпағандығын анықтау үшін емханадан немесе ЖИТС орталығынан тегін және құпия түрде тексерілуіне болады. Сіз бүкіл әлемді өзгерте алмайсыз, бірақ бүгін қай жерде болса да бір адамның жеке әлемін өзгерте аласыз. Дені сау адам ғана жарқын болашақ

несі екенін ұмытпайық! Өзіңіздің және туыстарыңыздың денсаулығына жауапкершілікпен қараңыз! Ең бастысы осындай қауіпті індеттің бар екенін естен шығармай, жанымыздағы адамдарға естіп-білгенімізді насихаттап, барлығымыз жұмылып бірге күресейік!

Шешім:

1.Салауатты өмір салтын ұстану жолындағы әр түрлі іс – шаралар өткізілсін.

Хатшы

А.Тотыева

СПИД орталығының маманымен кездесу

ШЫМКЕНТ ҚАЛАСЫНЫҢ БІЛІМ
БАСҚАРМАСЫНЫҢ
«Д.И.МЕНДЕЛЕЕВ АТЫНДАҒЫ №15 МЕКТЕП-
ЛИЦЕЙ»
ШАРУАШЫЛЫҚ ЖҮРГІЗУ
ҚҰҚЫҒЫНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК КОММУНАЛДЫҚ
КӘСІПОРНЫНЫҢ

ГОСУДАРСТВЕННОЕ КОММУНАЛЬНОЕ
ПРЕДПРИЯТИЕ
НА ПРАВЕ ХОЗЯЙСТВЕННОГО ВЕДЕНИЯ
«ШКОЛА-ЛИЦЕЙ №15 ИМЕНИ
Д.И.МЕНДЕЛЕЕВА»
УПРАВЛЕНИЯ ОБРАЗОВАНИЯ ГОРОДА
ШЫМКЕНТ

160019 Шымкент қ. Республика даңғылы 191
Тел./факс 8 (7252) 56-32-13 ИИК KZ58070102KSN5901010
РГУ «Департамент казначейства по г. Шымкент КК МФ РК»
E-mail: 15mektap.litsej@mail.ru
mendeleyev15@mail.ru
БСН 991140002680

160019 г. Шымкент, проспект Республики 191
Тел./факс 8 (7252) 56-32-13 ИИК KZ58070102KSN5901010
РГУ «Департамент казначейства по г. Шымкент КК МФ РК»
E-mail: 15mektap.litsej@mail.ru
mendeleyev15@mail.ru
БСН 991140002680

**ЖШС «Медикер 10К», «Медикер4К»
филиалының Бас дәрігері
Э.Муздыбаеваға
№15 мектеп-лицей әкімшілігінен**

Сұраныс

Сізден, №15 мектеп-лицей әкімшілігі, мектепте оқушылар арасында психологиялық сүйемелдеуді ұйымдастыру мақсатында оқушыларға түсіндірме жұмыстарын жүргізуге 14.10.2024ж күні сағат 10.00-ге гинеколог маманын жіберуіңізді сұранамыз.

№15 мектеп-лицей директоры Ж.Саржанова

Орындаған Асанова

Тел: 8 747 846 47 58

Д.И.Менделеев атындағы №15 мектеп-лицейінде өткен жоғары сынып қыздарының гинеколог және психолог мамандарымен өткен жиналысы

Хаттама

Күні : 14.10.2024ж.

Откізілген орны: Акт зал

Қатысқандар:

ДТЖЖО Д.Асанова

Мектеп медбикесі: Ж.Төлепберген

«Медикер 4К» ЖШС-нің психолог маманы: Құймамбетова Д

«Медикер 4К» ЖШС-нің гинеколог маманы: Тайманова Б

8-11 сыныптың оқушы қыздары

Күн тәртібінде:

Ертежүктіліктің, өзіне-өзі қол жұмсаудың алдын алу мақсатында психологиялық сүйемелдеуді ұйымдастыру барысында аймақтық емхананың психолог мамандарымен кездесу

Тыңдалды:

Қазан айының 14-і күні мектептің жоғары сынып қыздарымен Ертежүктіліктің, өзіне-өзі қол жұмсаудың алдын алу мақсатында психологиялық сүйемелдеуді ұйымдастыру мақсатында аймақтық «Медикер 4К» ЖШС-нің психолог маманы Д.Құймамбетова және «Медикер 4К» ЖШС-нің гинеколог маманы Б.Таймановамен кездесу өтті. Кездесудің негізгі мақсаты қыздар арасындағы ерте жүктіліктің,өзіне-өзі қол жұмсаудың алдын алу профилактикасы.

«Медикер 4К» ЖШС-нің гинеколог маманы:Тайманова Б:

Ерте жүктілік деп 13-19 жаста болған жүктілікті айтамыз. Бұл кезде қыз балада бойжеткен кезеңі-гормоналды ауысу кезеңі басталады. Бұрын ерте жүктілік жағдайы төмен отбасыларында болады деп есептелген, бірақ қазір бұл пікір өзгерді. Себебі тұрмыс жағдайы жақсы отбасында өскен балалар жауапкершілікті сезінбейді. Көпшілік ата-аналар балаларының сексуалды өмірлеріне араласқылары келмейді. Мұны бұқаралық құралдардан интернеттен біледі деп ойлайды. Алайда, бұл ақпарат қыз балаларға жеткіліксіз болып келеді. Ерте жыныстық қатынасқа түсу жасөспірімдердің репродуктивті денсаулығын бұзады. Қыз бала, қыз,әйел- бұл бір ғана адам өткеретін әртүрлі кезең. Ол әрбір кезеңде қуанышпен де,қайғымен де, түрлі дерттермен де бетпе-бет кездеседі. Дені сау ұрпақты өмірге әкелу үшін әйелдердің репродуктивті денсаулығы өте маңызды екенін түсінуіміз қажет екендігін қыздарға түсіндіріп өтті.Ерте жүктіліктің қауіп-қатері өте зор және оның жауапкершілігі мол іс екенін тілге тиек етті.

Жасөспірімдер бір ғана шалыс басқан істің артында үлкен қауіп-қатер бар екенін біле бермейді. Мысалы жас ана жүктілікті физикалық көтере алмайды, қиын таңдау тұрады: аборт жасау немесе баланы қалдырса өзін және нәрестені қауіп қатерге тігеді. Толық қалыптаспаған организм жүктілікпен және босануды көтере алмайды соның салдарынан ақауы бар баланың дүниеге келуі мүмкін. Міне, жоғарыда аталған дүниенің бәрі ерте жүктіліктің қауіп қатері екенін оқушыларға жеткізді.

«Медикер 4К» ЖШС-нің психолог маманы: Құймамбетова Д:
«Кез келген бала жайдан-жай ол әрекетке бармайды. Проблемадан шығатын жол таппағанда, ешкім оған көмектесе алмайтынын білген кезде сондай қиянат жасауы мүмкін. Оның себептері өте көп. Ол әлеуметтік жағдай, достары арасындағы түсініспеушілік, ата-ана арасындағы кикілжің, тәрбиенің осалдығы әсер етіп жатады. Бала ешқандай шешім таппаған кезде, жанының тыныштығын ойлап, «мен кетсем, барлық проблема шешіледі» деп ойлайды», - деді маман.

көп жағдайда балалар үлкендерден көмек сұрай алмай, қор болатынын алға тартады. Ал көмек сұрау бұл – адами қасиет. Елімізде психологиялық ауыр жағдайда жүрген жасөспірімдерге жәрдемдесе алатын орталықтар бар. Қазақстандағы дағдарыс орталықтары одағы балалар мен жастарға тәулік бойы психологтардың тегін онлайн-консультациялар жасайды. Оның барлығы құпия түрде өтеді және жеке деректеріңізді атаудың қажеті жоқ. Жасөспірімдер қорқыту, тұрмыстық зорлық-зомбылық, алкоголизм, есірткі қолдану, суицид туралы ойлар мазалаған кезде осы орталыққа жүгіне алады. Егер психолог маманы керек болса біздің орталыққа жүгіне аласыздар.

Д.Асанова: Қыздар, сендер әле жассыңдар, организмдерің толық жетіліп бітпеген, сондықтан өмірлеріңе зиян әкелетін әдеттерге жоламаңдар. Көмек керек болса мектептегі медик, психолог, сынып жетекші, мектеп басшысына да хабарласып, ойларыңмен бөлісуге болады.

Шешім:

Қыздармен жұмыстар жандандырылсын.

Хатшы:

А.Тотаева

Д.И.Менделеев атындағы №15 мектеп-лицейі

Кәмелетке толмаған жасөспірімдер арасында әлімжеттіктің,тұрмыстық зорлық-зомбылықтың,ерте жүктіліктің және өз-өзіне қол жұмсаудың алдын-алу бойынша жоғары сынып қыздарымен жиналыс

ХАТТАМА

Күні: 2.12.2024ж

Қатысқандар:

1. Медикер 4К емханасының психолог маманы Усипова Айгул Тажихановна
2. Медикер 4К емханасының әлеуметтік қызметкері Бердиева Болғанай Наскаровна
- 3.Директордың тәрбие жұмысы жөніндегі орынбасары Д.Асанова
- 4.Мектеп психологы Г.Мырзабекова
- 5.Мектеп медбикесі Төлепберген Жанар

Күн тәртібінде:

Кәмелетке толмаған жасөспірімдер арасында әлімжеттіктің, тұрмыстық зорлық-зомбылықтың,ерте жүктіліктің және өз-өзіне қол жұмсаудың алдын-алу бойынша түсіндірме жұмыстарын жүргізу

Тыңдалды:

Желтоқсан айының 2-сі күні жоғары сыныптың қыздарымен кәмелетке толмаған жасөспірімдер арасында әлімжеттіктің, тұрмыстық зорлық-зомбылықтың,ерте жүктіліктің және өз-өзіне қол жұмсаудың алдын-алу бойынша түсіндірме жұмыстарын жүргізу мақсатында мектепке аймақтық Медикер 4К емханасының психолог маманы мен әлеуметтік қызметкері шақырылған болатын. Диреткордың тәрбие жұмысы жөніндегі орынбасары Д.Асанова оқушыларға келген қонақтармен бүгінгі жиналыстың мақсатын таныстырып кетті.

Медикер 4К емханасының психолог маманы А.Т.Усипова: Жасөспірім шақтағы психологияның өзгерісі:

Жасөспірім кезеңі 15-16, 21-25 жас аралыққа дейінгі жас мөлшерін қамтиды. Бұл кезең адамның сенімсіздік пен жүйесіздік кезеңінен шынайы ер жету шағы. Жасөспірім кезеңінде адамдарда өмір құндылықтарын таңдау мәселесі пайда болады. Жасөспірім жасындағыларды «Қиын», «өзгерілу», «ауысу жастары» деп атайды. Соңғы жағдайда «ауысу жасында» жеткіншек балалық кезеңдерден ересек жасына ауысады. Себебі бұл кезеңде оның психикалық даму ерекшелігі жас баламен ересектерге караганда әлде қайда өзгеше болады. Бұл кезеңге тән

тағы бір ерекшелік жасөспірім барлық нәрсені өз бетімен орындап, үлкен адамдардың қамқорлығымен ақыл кеңесінен құтылғысы келеді. Жасөспірімдер көбінесе ата-анасының оларды тыңдамайтынына, олардың ойлары мен пікірлеріне қызығушылық танытпайтынына, олардың көзқарастарын білгісі келмейтініне шағымданады. Яғни, кейбір ата-аналар жасөспірім балаларының өзгеріс жағдайларына немқұрайлық танытады. Осы тұста түсініспеушілік пен конфликт пайда болады. Демек, жасөспірім кезеңнің жоғарыда аталған барлық ерекшеліктерін ескере отырып, жасөспірімнің жеке тұлғасының қалыптасуы қоршаған ортаның тікелей әсерінен болады деген қорытынды жасауға болады.

Ал бірақ осы жасқа жету жолында көптеген жағдайларды жасөспірімдер қиыншылық деп түсініп онымен күресу жолын іздемей оңай жолын таңдадым деп ойлап өз-өзіне қол жұмсауға дейін барып жатады. Бірақ бұл проблеманың шешілу жолы емес! Өз-өзіне қол жұмсау деген проблеманың шешімі емес қыздар! Қыздың ең жақын адамы ол – Анасы, осыны ұмытпаңдар. Не ойлайсың, не жасадың барлығын аналарыңмен бөлісіп отырыңдар. Аналар-сіздерге тура жол көрсетуші адам. Аналарыңа айта алмасаңдар мектеп психологтары, мектеп әкімшілігі мен сынып жетекші бар сол кісілерге ашылсаңдар шешілмейтін қиыншылық болмайды қыздар!

Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымының мәліметі бойынша суицид – бұл денсаулық пен әлеуметтік әл-ауқаттың бірегей көрсеткіші, суицидтің жоғары деңгейі қоғамдағы дағдарысты көрсетеді.

Өз-өзіне қол жұмсау фактілерінің көбеюін тек әлеуметтік-экономикалық қиындықтармен түсіндіруге болмайды. Суицидке итермелейтін факторлар өте көп. Бір қарағанда адам қалыпты өмір сүріп жатқандай көрінгенмен, оның жан дүниесі күйзелісте болуы мүмкін. Суицид жасауға оқталған адамға дер кезінде көмек көрсетілмесе, арты қайғылы жағдаймен аяқталып жатады.

Суицидке итермелейтін ой қаншалықты қауіпті? Тығырыққа тірелген сәтте одан шығудың жалғыз жолы – суицид емес екенін қалай түсіндіруге болады? Осы сұрақтар төңірегінде мамандар әртүрлі кеңес береді.

Өз-өзіне қол жұмсаудың алдын алудың ең маңыздысы – ақпараттандыру және психологиялық көмек. Тіпті, балалардың мектепте оқып жүрген кезінен бастап суицидтің тығырықтан шығаратын жол емес екенін айтып, саналарына сіңіру керек. Адамдарға бала кезінен олардың психикасы қалай жұмыс істейтінін, суицидтік ойлардың қайдан және қалай пайда болатынын түсіндіру қажет. Сенім телефондары, тегін психологиялық көмек көрсету орталықтарының үздіксіз жұмыс істейтінін және ол жаққа бару қалыпты және тіпті дұрыс екенін айтып отыру керек.

Әр адамның өзіне тән ерекшелігі, мінез-құлқы болады. Жақын адамыңыздың бойынан өзгеріс байқасаңыз оған бей-жай қарамаңыз. Көбінесе депрессиялық

көңіл-күй суицидке алып келеді. Жақын адамның іс-әрекетіне әрқашан мұқият болу маңызды. Зерттеулер көрсеткендей, өз-өзіне қол жұмсаған адамдардың іс-әрекетінен жақындары өзгеріс байқаған. Мысалы, бұрын адамдармен араласып, көңілді жүретін адамдар тұйықталып қалған, әлеуметтік желіде өмір туралы жазбалар көп қалдыратын болған, көңілсіз музыка тыңдай бастаған, түсініксіз хоббимен айналысып кеткен. Өзіне тән емес мінезін байқаса да көп адамдар оған мән бермейді. Не болып жатқанын өзінен анықтауға тырысыңыз: жанында болыңыз, тыңдаңыз, көмектесуге тырысыңыз. Егер жақын адамның мінез-құлқы күрт өзгеріп, бірақ ол байланысқа түспесе, суицид қаупі болуы мүмкін. Сол себепті бірден психологпен байланысуыңыз керек.

Шешім:

Кәмелетке толмаған жасөспірімдер арасында әлімжеттіктің, тұрмыстық зорлық-зомбылықтың, ерте жүктіліктің және өз-өзіне қол жұмсаудың алдын-алу бойынша түсіндірме жұмыстарын жүргізу жандандырылсын.

Хатшы

Ә.Досайбек

ШЫМКЕНТ ҚАЛАСЫНЫҢ БІЛІМ
БАСҚАРМАСЫНЫҢ
« Д.И.МЕНДЕЛЕЕВ АТЫНДАҒЫ №15 МЕКТЕП-
ЛИЦЕЙ»
ШАРУАШЫЛЫҚ ЖҮРГІЗУ
ҚҰҚЫҒЫНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК КОММУНАЛДЫҚ
КӘСІПОРНЫНЫҢ

ГОСУДАРСТВЕННОЕ КОММУНАЛЬНОЕ
ПРЕДПРИЯТИЕ
НА ПРАВЕ ХОЗЯЙСТВЕННОГО ВЕДЕНИЯ
«ШКОЛА-ЛИЦЕЙ №15 ИМЕНИ
Д.И.МЕНДЕЛЕЕВА»
УПРАВЛЕНИЯ ОБРАЗОВАНИЯ ГОРОДА
ШЫМКЕНТ

Тел./факс: 8 (7252) 56-32-13 ИИК КЗ14601А29000366191
Р/У «Департамент казначейства по г. Шымкенту КК МФ РК»
E-mail: 15mektap-lycey@mail.ru
mendeleyev.15@mail.ru
БИН 991140002680

Тел./факс: 8 (7252) 56-32-13 ИИК КЗ14601А29000366191
Р/У «Департамент казначейства по г. Шымкенту КК МФ РК»
E-mail: 15mektap-lycey@mail.ru
mendeleyev.15@mail.ru
БИН 991140002680

Бас дәрігер
ТОО «Медикер ЮК»
Э.М.Муздыбаева

Сұраныс

Д.И.Менделеев атындаты №15 мектеп-лицей әкімшілігі сізден, кәмелетке толмаған жасөспірімдер арасында салауатты өмір салтын қалыптастыру, ерте жүктіліктің алдын-алу, жасөспірімдер гигиенасы туралы кездесу өткізу мақсатында 12.02.2025 ж сағат 10.00-де мектепке гинеколог маманын жіберуіңізді сұрауымыз.

№15 мектеп-лицей директоры

Ж.Саржанова

гинеколог: Б.Е. Райманова

Орындаған : Д.Асанова
Тел : 8747 846 47 58

**Д.Н.Менделеев атындағы №15 мектеп-лицейінде өткен жоғары сынып
қыздарының гинеколог маманмен өткен жиналысы**

Хаттама

Күні : 12.02.2025ж.

Откізілген орны: Акт зал

Қатысқандар:

ДТЖЖО Д.Асанова

Мектеп медбикесі: Ж.Төлепберген

«Медикер 4К» ЖШС-нің гинеколог маманы: Б.Тайманова

8-11 сыныптың оқушы қыздары

Күн тәртібінде:

1.«Ерте жүктіліктің алдын алу», «Түсік жасатудың зардабы», «Отбасын жоспарлау» тақырыптарында дәріс оқу,сұхбат жүргізу.

Тыңдалды:

Ағымдағы жылдың төртінші желтоқсан күні мектебіміздің акт залында жоғары сынып қыздарымен аймақтық «Медикер 4К» ЖШС-нің гинеколог маманы Б.Тайманова Ерте жүктіліктің алдын алу», «Түсік жасатудың зардабы», «Отбасын жоспарлау» тақырыптарында дәріс оқыды. Қыздар жиналысын директордың тәрбие жұмысы жөніндегі Д.Асанова ашып, оқушыларды жиналыстың мақсатымен және гинеколог маманмен таныстырып өтті.

«Медикер 4К» ЖШС-нің гинеколог маманы Б.Тайманова: Қазіргі қоғамда тастанды нәрестелер мен кәмелетке толмаған жасөспірімдер арасында жасанды түсік жасату фактілері көптеп орын алуда.

Жасөспірімдік шақ – бұл бала өміріндегі физиологиялық және психологиялық өзгерістердің өте жылдам өтетін, әрі оның өмірдегі өз орнын анықтайтын, бағыт-бағдар алатын ең күрделі кезең екені анық. Демек, осы кезде бала дамудың бірнеше жолдарының біріне аяқ басады. Бұл кезде өмір көз алдында өзгеріп салады. Алғашқы махаббат, бірінші кездесу, алғашқы сүйіспеншілік – мұның барлығы жасөспірімдердің аңдамай аяқ басуына, күрделі қиындықтарға әкеп соғуы мүмкін. Солардың бірі – ерте жүктілік. Бүгін де осы тақырып аясында әңгіме өрбітетін боламыз.

Ерте жүктілік деп 13-19 жаста болатын жүктілікті айтады. Осы уақытта қыз балаларда өтпелі жас кезеңі басталып, гормондық қайта құрылу жүреді. Медицинада 18 жасқа дейін болған жүктілік ерте жүктілік деп саналады.

Жас қыздардың ішінде ненің халал,ненің харам екенін,оның зардап,зиянын түсінбей жақсы көрген жігітімен жыныстық қатынасқа түсіп,кәмелеттік жасқа толмай екіқабат болып қалатындар да көп. Ерте жүктілік деп 13-19 жаста болатын жүктілікті айтады. Осы уақытта қыз балаларда өтпелі жас кезеңі басталып, гормондық қайта құрылу жүреді. Медицинада 18 жасқа дейін болған жүктілік ертежүктілік деп саналады.

Ерте жүкті болудың зияны? Қыз балалардың дене мүшелері 18 жасқа дейін қалыптасып өседі. Ағза толық жетілмеген кезде жыныстық қатынасқа түсу де, жүкті болып қалып, босануы да өте ауыр болады, денсаулығына зиян келтіреді. Ерте жүкті болып қалған қыздарда жиі кездесетін аурулар: аяқтың күп болып ісуі, қан қысымының көтерілуі, ашуланғыштық, жүйке күйзелісі, ұйқысыздық. Осындай жағдайда операция (ота) жасатып, баласын алдырып тастайтын болса, денсаулығы күрт нашарлайды, енді қайтып бала көтере алмай, бедеу болып қалуы әбден мүмкін. Кез-келген қыз бала ерте жүкті болып қалғанында әлі әйел болып қалыптасып үлгермегендіктен, психологиялық дағдарысқа ұшырайды. Жасөспірім қыз күнәсіне қысылып, әке-шешесінің, туған-туыстарының қас-қабағына қарап, жабырқап жасиды, қайғыға батады, қорланып қысылады. Елдің көзіне түсуден қашады, тасада тығылып өмір сүреді. Жүктілігі енді біліне бастағанда оны жасыру үшін белдік, орамал, белбеумен қатты тартып тастайды да, іштегі баланың толық жетіліп, дамуына зиян тигізеді. Оған қоса қоршаған орта, телефон, компьютер, тамақтануымыз, қозғалысымыз т.б әсері. Содан туған бала әлжуас, қан аз, түрлі кемістіктермен туылуы болуы мүмкін. Ерте жүктілік немен қауіпті? Жүктілік кезінде ағза күшейген тәртіпте жұмыс істейді – жүрек-қан тамыры, эндокриндік жүйе және ішкі органдарға үлкен жүктеме артылады. Бұның қиындығы жасөспірімнің гормондық қайта құрылуы жүктілік қайта құрылуға жүктелгені. Жас аналарда көбінесе плацентарлық тапшылық, анемия, токсикоздар болады. Қыз балалардың ағзасы осындай жүктемелерге әзір емес! Ерте жүктіліктің қандай профилактикасы бар? Проблемамен күресудің ең үздік тәсілі – проблемадан сақтану. Жоспарланбаған жүктіліктен сақтанудың тәсілдері туралы ата-анамен жиі әңгімелесу керек. Жыныстық тәрбие туралы кітаптар оқу. Егер қыз бала жыныстық қатынасқа ерте түссе, оның салдарын білуі керек. Осындай өмірге ол дайын ба? Баланы көтеріп, өмірге әкеле ала ма? Егер ол ерте жүктілікке әзір болмаса, ол сақтанудың жолдары және құралдары туралы толық ақпараттануы керек. Балаларымызға ұл мен қыз баланың жыныс мүшелерінің анатомиялық-физиологиялық функциясының ерекшеліктерін ерте жастан түсіндіре беру қажет. Отбасында әкесі ұлына, шешесі қызына жыныстық қатынасты ерте бастаудың неге әкелетінін түсіндіру, сонымен қатар үлкендер жыныстық қатынасқа түсуін жасөспірімдерге көрсетпеуі қажет (бұл жыныстық қатынасқа ерте түсуіне себепші болады). Контрацепция мәселесіне келетін болсақ, онда жасөспірім қыздарға жүктіліктен және жыныс жолдарымен берілетін аурулардан сақтану әдістерін мұқият түсіндірген жөн.

Жасөспірім қыздар алғаш рет қандай жағдайда жыныстық қатынасқа түседі, оған не себеп болады-деген сауалға дәрігерлер мен психологтар, құқық қорғаушылар мынандай жауаптар қайтарады. Жасөспірімдердің алғашқы жыныстық қатынасқа түсуіне олардың анатомиялық-физиологиялық ерекшеліктері де, отбасындағы, мектептегі тәрбиесінің нашарлығы да, өмір сүретін өңірі, ортасындағы жағдайы, өзінің жыныстық қатынасқа ерте

құмартқан белсенділігі, теледидар, гааламторларды жиі көруі де себеп болады. Нақты дерктер бойынша, Ресейде жасөспірім қыздар бірінші рет жыныстық қатынасқа орташа алғанда 16 жаста түссе, Америкада және Еуропада жасөспірім қыздардың жыныстық қатынасы 12-13 жастан бастайтыны анықталып отыр. Ең өкініштісі, қай елде де жасөспірім қыздардың алғашқы жыныстық қатынасқа түсуі жүктіліктен сақтанусыз өтеді екен. Сол себепті жүктілік жасөспірім қыздар арасында жүкті әйелдердің жалпы санының 1,5 пайызын құрайтын болып шықты. Еркекпен ерте жақындасудың зардабы да, салдары да көп. Ойда жоқта жүкті болып қалу жас қыздардың денсаулықтарын құртады. Көптеген жағдайларда өмірлеріне қатты нұқсан келтіреді. Қазір бедеуліктің 16 пайызы, тұңғыш біткен баланы алдырып тастау себепкер. Осы жөнінде мектептерде 15-18 жас аралығында жасөспірімдер арасында жүктіліктен сақтану, ерте жыныстық қатынасқа түсудің зардаптары жөнінде денсаулық сақтау мекемелерінің қызметкерлері баяндама, дәріс сабақтар оқып тұрады. Санитарлық-ағарту жұмыстары да жүргізіледі.

Отбасындағы жасөспірімдер арасындағы психологиялық-эмоциялық атмосфера және отбасылық мәселелерді бірігіп шешу маңызды.

Шешім:

Кәмелетке толмаған жасөспірімдер арасында ерте жүктіліктің алдын алу жұмыстары жандандырылсын

Хатшы

А. Досайбек

Д.И.Менделеев атындағы №15 мектеп-лицейінде өткен жоғары сынып оқушы қыздарының СПИД орталығының маманымен өткен жиналысы

Хаттама

Күні : 11.04.2025ж.

Өткізілген орны: Акт зал

Қатысқандар:

ДТЖЖО Д.Асанова

Мектеп медбикесі: Ж.Төленберген

СПИД орталығының маманы: Н.Жургенбаева

8-11 сыныптың оқушы қыздары

Күн тәртібінде:

1.Репродуктивті денсаулық мәселелері бойынша жыныстық қатынас арқылы берілетін жұқпалы аурулардың алдын алу тақырыптарында дәріс оқу,сұхбат жүргізу.

Тыңдалды:

Ағымдағы жылдың 10 қазан күні мектебіміздің акт залында жоғары сынып қыздарымен қалалық СПИД орталығының маманы Н.Жургенбаевамен кездесу ұйымдастырылды. Қыздар жиналысын директордың тәрбие жұмысы жөніндегі Д.Асанова ашып, оқушыларды жиналыстың мақсатымен және СПИД орталығының маманымен таныстырып өтті.

СПИД орталығының маманы Н.Жургенбаева: Ешқандай ауру белгілері байқалмайтындықтан әсіресе вирус тасымалдаушылар өте қауіпті. Вирус көп мөлшерде қанда, спермада, қынап кілегейінде, емшек сүтінде болады. Көз жасында, жұлын сұйығында, сілекейде өте аз мөлшерде болуы мүмкін. ЖИТС вирусы сау адамға мынандай үш негізгі жолдармен жұғады:

1) Жыныстық қатынас арқылы

- кездейсоқ жыныстық қатынас кезінде
- жыныстық серіктестікті жиі ауыстырған кезде
- мүшеқапсыз жыныстық қатынасқа түскен кезде

2) Қан арқылы

- есірткіні қантамыр арқылы пайдаланғанда (ине, шприц және басқа құрал-саймандар, материалдар)
- татуировка, пирсинг, маникюр, педикюр жасату мен басқа шаралар кезінде (залалсыздандырылмаған ине, құралдар арқылы)
- кездейсоқ жарақат алғанда қолданылған шприц инесінен дәрі егу кезінде

3) Тікелей

- ауру анадан балаға жүктілік кезінде, босанғанда және емізгенде.
- Вирус адам ағзасына ауыз қуысы сілекейлері, тері арқылы және инфекция жұқтырған адамдармен жеке гигиена заттарын бірге пайдаланған кезде тіс

ысқыштар, ұстара, электро-ұстаралар және кесетін құралдар арқылы жұғалды. Ал егер адамдар бір-бірімен қол алысып, құшақтасса, жөтелсе, түшкірсе, бассейнде және табиғи суда шомылса, ортақ ыдысты, асхана, төсек-орын жабдықтарын, ортақ әжетхананы және жуынатын бөлмені қолданса, шыбын-шіркей шаққан жағдайда вирус берілмейді.

ЖИТС ауруы күнделікті қарым-қатынас арқылы жұқпайды. ЖИТС-ке қарсы күрес орталығы мамандарының айтуынша, науқасқа шалдыққан адамда алғашқы мезгілде үнемі себебі белгісіз қызу болып, басы айналып ауырады. Сонымен бірге буындары қақсап ауырады, теріге бөртпе шығады. Бүкіл дене бездері ісініп, адамның іші өтіп, арықтай бастайды. Ағзадағы ақ клетка төмендейді, лимфа клеткасы, қан пластинкасы азаяды, ауыз қуысында ақ дақ пайда болады. Оған қоса жүйке жүйесінің қызметтері бұзылып, тепе-теңдік сақтау қабілетінен айырылады. Міне, бұл өзгерістердің бәрі аталған аурудың алғашқы әрі негізгі белгілері болып табылады. Дәрігерлер қазіргі таңда АИТВ жұқтырғандарға жоғары активті антиретровирусты ем қолданылатынын айтуда. Ем арқылы науқастың ағзасында вирустың көбеюі тежеледі, аурудың өршуі тоқтайды. Соның нәтижесінде АИТВ жұқтырғандардың өмір сүру мүмкіндігі жақсарады, өмір жасы ұзарады. Әркім аурудың қалай тарайтынын, одан қалай сақтану қажет екенін жетік білуі тиіс. Жеке бас профилактикасы да қарапайым әрі денсаулық үшін ұтымды. Оларға мыналар жатады:

- салауатты, әдепті өмір сүру;
- кездейсоқ жыныстық қатынастан және гомосексуалист, жезөкшелермен жақындасудан сақ болу;
- стерильденбеген немесе кездейсоқ біреудің шприцін, қайшысын, сақал алғышын және басқа да құрал-жабдықтарын пайдаланбау;
- әсіресе терісі, шырышты қабаттары зақымданған жағдайда бөтен біреудің қанымен, бөлінділерімен жанасудан абай болу;
- мүшеқапты дұрыс пайдалану (ол ЖИТС-тен қорғайды);
- қанқұйғанда немесе донор қанынан дайындалған препараттар қабылданғанда олардың АИТВ-ке тексерілгеніне көз жеткізу (ол үшін қолданылған қанның сериялық нөмірін жазып алыңыз);
- маникюр, педикюр жасайтын құралдардың стерильдігіне көңіл аудару;
- ЖИТС вирусын жұқтырып алдым-ау деген күмәнді жағдайда міндетті түрде дәрігерге көріну.

Қазақстанда осы қауіпті ауруға қарсы күрес жүргізу мақсатымен мамандандырылған жаңа қызмет жүйесі құрылды. Оның құрамына республикалық, облыстық, қалалық ЖИТС-ке қарсы күресу және аурудың алдын алу орталықтары, диагностикалық лабораториялар мен анонимдік кабинеттер кіреді. Кез-келген азамат күдіксіз өмір сүру үшін, АИТВ-инфекциясының жұққан-жұқпағандығын анықтау үшін емханадан немесе ЖИТС орталығынан тегін және құпия түрде тексерілуіне болады. Сіз бүкіл әлемді өзгерте алмайсыз, бірақ бүгін қай жерде болса да бір адамның жеке әлемін өзгерте аласыз. Дені сау адам ғана жарқын болашақ

несі екенін ұмытпайық! Озіңіздің және туыстарыңыздың денсаулығына жауапкершілікпен қараңыз! Ең бастысы осындай қауіпті індеттің бар екенін естен шығармай, жанымыздағы адамдарға естіп-білгенімізді насихаттап, барлығымыз жұмылып бірге күресейік!

Шешім:

1.Салауатты өмір салтын ұстану жолындағы әр түрлі іс – шаралар өткізілсін.

Хатшы

А.Досайбек

СПИД орталығының маманымен кездесу

БҰЙРЫҚ

2024 жылғы 02 қыркүйек
Шымкент қаласы

ПРИКАЗ

город Шымкент
№ 159/1

Мектепішілік «Бал-Назым» қыздар ұйымы мен «Сұңқар» ұлдар ұйымын құру туралы

Кәмелетке толмаған жасөспірімдер арасында құқық бұзушылық пен қылмыстың, ерте жүктіліктің алдын алу мақсатында **БҰЙЫРАМЫН:**

1. Мектеп жасындағы қыздар арасындағы ерте жүктілік пен жыныстық тиіспеушіліктің алдын алу мақсатында мектепішілік «Бал-Назым» қыздар ұйымы мен ұл балалардың арасында Туган жерге, Отанға деген патриоттық сезімді қалыптастыру мақсатында «Сұңқар» ұлдар ұйымы құрылып, іс – шара жоспары бекітілсін.
2. «Бал-Назым» қыздар клубының жетекшісі болып қазақ тілі пәнінің мұғалімі Д.Турекулова, «Сұңқар» ұлдар клубының жетекшісі болып АӘД пәні мұғалімі Е.Сариев тағайындалсын.
3. Жылдық іс-шара жоспарында кәмелетке толмағандар арасындағы зорлық-зомбылық, ерте жүктілік, қызбен ұлдың отбасындағы орны мен тәрбиесіне көңіл бөлінсін.
4. Осы бұйрықтың орындалуын қадағалауды директордың тәрбие ісі жөніндегі орынбасары Д.Асановаға жүктеймін.

№15 мектеп-лицей директоры

Ж.Саржанова

Бұйрықпен таныстым:

02.09 2024 *Д. Турекулова*
күні колы қолтаңбаның толық мәні

Бұйрықпен таныстым:

02.09 2024 *Д. Асанова*
күні колы қолтаңбаның толық мәні

Бұйрықпен таныстым:

02.09 2024 *Е. Сариев*
күні колы қолтаңбаның толық мәні

Бекітемін
Мектеп-лицей директоры
Ж.Саржапова

**№15 Д.Н.Менделеев атындағы мектеп-лицейі «Сұңқар» ұлдар
ұйымының 2024-2025 оқу жылындағы іс-шара жоспары**

№	Іс-шара	Мерзімі	Жауапты
1	«Сұңқар» ұлдар клубының іс-шара жоспарын бекіту	Қыркүйек	Д.Асанова
2	Ұлдар жиналысын өткізу	Токсан сайын	Д.Асанова Е.Сариев
3	«Әкеге қарап ұл өсер!» 7-8 сыныптар.Тәрбие сағаты	Қыркүйек	Сынып жетекшілер
4	Ұлдар гигиенасы Дәрігер маманмен кездесу	Қараша	Д.Асанова Е.Сариев
5	«Мен кім боламын?» Әр түрлі маман иелерімен кездесу өткізу	Қазан	9-11 сынып жетекшілері
6	Темекіден аулақ бол! Нарколог маманмен кездесу	Желтоқсан	ДТЖЖО Е.Сариев
7	Ата-анамен сырласасың ба? Оқушылардан сауалнама алу	Қаңтар	Г.Мырзабекова Н.Есқараева
8	Мен Отанымның патриотымын! Ауган соғысының ардагерлерімен кездесу	Ақпан	Д.Асанова Е.Сариев
9	Аяулы аналарға құрмет! Аналармен кездесу	Наурыз	Сынып жетекшілер
10	Жат ағымдардан аулақ болайық! Теолог мамандармен кездесу	Сәуір	Д.Асанова Е.Сариев
11	Мен өз елімнің корғаушысымын! Әскери қызметкерлермен кездесу	Мамыр	Д.Асанова Е.Сариев

Директордың тәрбие жұмысы жөніндегі орынбасары Д.Асанова

ХАТТАМАСЫ

Күні: 20.09.2024ж

Қатысқандар:

1. Мектеп директоры Ж.Саржанова
2. ДТЖЖО Д.Асанова
3. 8-11 сынып оқушылары:

Күн тәртібінде:

1. «Жасөспірімдер арасында әлімжеттік»
2. «Жасөспірімдер арасында қылмыс пен құқықбұзушылықтың алдын-алу».
3. Әр түрлі мәселелер

Тыңдалды:

Күн тәртібіндегі бірінші мәселе бойынша мектеп директоры Саржанова Жанар Ержановна сөз алды. Ол өз сөзінде бүгінде қоғамда жастардың қылмыс жасауы көз үйренген көрініске айналып елді елең еткізіп отырғандығына тоқталып өтті. Сонымен бірге мектеп қабырғасында мектептің ішкі тәртіп ережесін сақтаған жағдайда ешқандай келеңсіз жағдайлардың болмайтындығын айтып, қазіргі өркендеп жатқан еліміздің жастары алаңсыз білім нәрімен сусындап, салауатты өмір салтын ұстану мақсатында, бос уақытын тиімді пайдалану үшін мектептегі түрлі спорттық секцияларға қатысуы керек екендігіне тоқталып өтті. Жастар зиянды әдеттерден аулақ болып, өз болашағын қазірден жасау керектігі туралы бағыт-бағдар беріп өтті.

Ана әйел қыздарды құрметтеуді, сыйлауды, қамқор болу керек екенін толық түсіндіріп өтті.

Күн тәртібіндегі екінші мәселе бойынша директордың тәрбие жұмысы жөніндегі орынбасары Асанова Дарига Ермаганбетовна «Жасөспірімдер арасында қылмыс пен құқықбұзушылықтың алдын алу» тақырыбында баяндама оқып, оқушылармен ой бөлісті. Оқушылар тарапынан берілген сауалдарға жауап берді.

Баяндама барысында қала көлемінде кәмелетке толмаған оқушы жастар тарапынан жасалған құқықбұзушылықтар және біршама қылмыстардың орын алып отырғандығын, олардың білместікпен және Заңды жете түсінбеушіліктен жасаған құқықбұзушылықтары жайлы айтты. Оқушыларға құқықбұзушылықтан аулақ болу, мектепке суық қару түрлерін алып келмеуге, өз құқығын білуге, Заңды жете түсінуге әрекет ету жайлы тәрбиелік түсіндіру жұмыстарын жүргізді. Жалпы, оқушы жастар жасап жатқан қылмыс түрлері: ұрлық, өзгенің мүлкін әлімжеттікпен иемдену, өзара төбелес және көпшілік болып мектептер арасында төбелесу. Бұл қылмыс түрлерінен басқа түнгі мезгілде жүру, ойынханалар мен түнгі клубтарға бару қазіргі таңда белең алғандығын айтып өтті.

Оқушыларға сабаққа себебсіз кешікпеуді мектеп формасын сақтауды, қыздарды құрметтеу керектігін атап өтті.

Кері байланыс ретінде оқушылар көкейкесті сұрақтарын қойып, маңызды жауаптарын алды.

Шешім:

1. Жасөспірімдер арасындағы қылмыстың алдын-алу мақсатында оқушыларды спорттық секцияларға тарту.
2. Оқушылардың заңды жете түсінуі үшін тәрбиелік түсіндіру жұмыстарын жүргізу.

Хатшы

А.Тотаева

№ 15 Д.Н.Менделеев атындағы мектеп-лицейінде кәмелетке толмағандар арасында құқықбұзушылықтың, қылмыстың, ерте жүктілік, тұрмыстық зорлық-зомбылық, өз-өзіне қол жұмсау, нашақорлықтың, кибербуллингтің алдын алу бойынша өткізілген жиналысының хаттамасы

Мерзімі: 05.11.2024 ж.

Қатысқандар:

1. Мектеп-лицей директоры Ж.Саржанова
2. Директорды тәрбие жұмысы жөніндегі орынбасары Д.Асанова
3. Шымкент қаласы Әл-Фараби ауданы ішкі істер басқармасының полиция капитаны Байсейітов Саттар Мустафаевич
4. Шымкент қаласы Әл-Фараби ауданы ішкі істер басқармасының полиция капитаны Қурбанов Ербол Ертостикович
5. Шымкент қаласы Әл-Фараби ауданы ішкі істер басқармасының полиция майоры Аярбекова Назым Нурлановна
6. Мектептің 8-11 сынып оқушылары; барлығы - 709

Күн тәртібінде:

1. Кәмелетке толмағандар арасында құқықбұзушылықтың, қылмыстың, ерте жүктілік, тұрмыстық зорлық-зомбылық, өз-өзіне қол жұмсау, нашақорлықтың, кибербуллингтің алдын алу.

Тыңдалды: Мектеп-лицей директоры Ж.Саржанова жоғары сынып оқушыларына бүгінгі ұйымдастырылып отырған кездесудің мақсаты қазіргі қоғамда кәмелетке толмағандар арасында орын алып жатқан құқықбұзушылық пен қылмыстың белең алу екенін айтып өтті. Әрбір оқушы өз құқығын біле отырып, өзгенің де құқығын таптауға болмайтынын айтты. Әр Қазақстан Республикасының азаматы жасаған ісіне Заң аясында жауап беретінінде ұмытпағанымыз жөн. Сондай оқиға болмау үшін оқушылар мектептің ішкі тәртіп ережесін қатаң ұстанып, мектепке суық қару және суық қаруға ұқсас заттар алып келуіне қатаң тыйым салынатынын білесіңдер. Мектепте қауіпсіздік шаралары қатаң сақталады, мектептегі күзет жұмысы мектепке келген әрбір адамды қатаң тексеріп кіргізеді.

Әл-Фараби АПБ ЖПҚБ ЮПБ КТІЖ аға УПИ майоры И.С.Демина:
Б.Момышұлы айтқандай «Тәртіпке бағынған құл болмайды» - деген. Тәртіпті әрбір адам өзінен бастауы керек. Әрбір тәртіпсіздік үшін ҚР-да заңдар қарастырылған және әрбір жасалған Қылмыс үшін қылмыстың деңгейіне

карамай әрбір Қазақстан азаматы заң алдында жауап беруге міндетті. Он алты жастан кейін әрбір жасөспірім жасаған қылмысы үшін заң алдында жауап береді, ал 16 жасқа дейін қылмыс жасаған жасөспірімнің ата-анасы немесе заңды өкілі әкімшілік жауапкершілікке тартылады.

Құқық дегеніміз не?-мемлекет белгілеген немесе санкцияланған жалпыға бірдей міндетті мінез-құлық ережелерінің (нормаларының) жүйесі.

Қылмыс дегеніміз- қоғамға қауіпті қылмыстық заңның жазалауы мен тиым салынған қылмыстық заңдарға қайшы келетін іс-әрекеттер немесе іс-әрекетсіздіктерді айтамыз.

Жаза ұғымы мен оның мақсаттары—қылмыстық жаза мемлекеттік күштеу шараларының бірі болып табылады және ол мемлекеттің қылмыспен қарсы күрес жүргізу құралдарының бірі ретінде қолданылады.

Мемлекет қылмысқа қарсы күрес жүргізуде әр түрлі ұйымдастырушылық, тәрбиелік, экономикалық, рухани шаралардың барлық түрін кеңінен қолданады, сөйтіп қылмыстан сақтандыру мәселелеріне ерекше көңіл бөледі.

Жаза дегеніміз-сот үкімі бойынша тағайындалатын мемлекеттік мәжбүрлеу шарасы.

Қылмыстық теріс қылық деп-қоғамға зор қауіп төндіретін, болмашы зиян келтіргенне адамның басына, ұйымға қоғамға немесе мемлекетке зиян келтіру катерін туғызған, оны жасағаны үшін айыппұл салу, түзеу жұмыстары, қоғамдық жұмыстарға тарту, қамаққа алу түріндегі жаза көзделген, айыпты жасаған іс-әрекет танылады.

ҚР ҚК-ң 15-бабы. қылмыстық жауаптылыққа жататын адамдар.

Құқық бұзушылық жасаған уақытта 16 жасқа толған есі дұрыс жеке тұлға қылмыстық жауаптылыққа жатады.

ҚР ҚК-ң 80-бабы. Кәмелетке толмағандардың қылмыстық жауаптылығы:

Осы бөлімнің күші қолданылатын кәмелетке толмағандар деп-қылмыстық құқық бұзушылық жасаған уақытқа қарай жасы 14-ке толған, бірақ 18-ге толмаған адамдар танылады.

ҚР ҚК-ң 81-бабы. Кәмелетке толмағандарға тағайындалатын жаза түрлері:

1. Белгілі бір қызметпен айналысу құқынан айыру.

2. Айыппұл

3. Түзеу жұмыстары

4. Қоғамдық жұмыстарға тарту

5. Бас бостандығынан шектеу

6. Бас бостандығынан айыру болып табылады.

ҚР ҚК-ң 84-бабы. Тәрбиелік ықпалы бар мәжбүрлеу шаралары:

1.Ескерту

2.Ата-аналардың немесе оларды алмастыратын адамдар не мамандандырылған мемлекеттік органның қадағалауына беру.

3.Келтірілген зиянды қалпына келтіру міндетін жүктеу.

4.Бос уақытын шектеу немесе ерекше талаптар бекіту

5.Ерекше режимде ұстайтын білім беру ұйымына орналастыру

6.Жәбірленушіден кешірім сұрау міндеттерін жүктеу

7.Пробациялық бақылау белгілеу

Қазақстан Республикасының Қылмыстық Кодексі

99-бап. Адам өлтіру 8-20 жылға дейін немесе өмір бойына бас бостандығынан айыруға жазаланады.

104-бап. Абайсызда қазаға ұшырату 3-5 жылға дейін бостандығынан айыруға жазаланады.

106-бап. Денсаулыққа қасақана ауыр зиян келтіру 3-12 жылға бас бостандығынан айыруға.

107-бап. Ауырлығы орташа зиян келтіру 2-3 жылға дейін.

108-бап. Жеңіл зиян келтіру -200 а.е.к. немесе 180 сағатқа қоғамдық жұмыстарға не 60 тәулікке дейінгі мерзімге қамаққа алуға жазаланады.

109-бап. Ұрып-соғу-45 тәулікке дейін қамаққа алуға

110-бап. Қинау-1000 а.е.к 2 жылға дейін бас бостандығынан айыруға. Ұдайы ұрып-соғу

115-бап Қорқыту-120 а.е.к 30 тәулікке дейін қамаққа. Өлтіру мен немесе денсаулыққа ауыр зиян келтіру.

117-бап. Сөз ауруын жұқтыру 100-600 түзеу жұмыстарына тарту немесе 2 жылға дейін бас бостандығынан айыруға.

118-бап. Адамның имун тапшылығы вирусы (АИТВ) ЖИТС жұқтыру 100-180 сағатқа қоғамдық жұмыстарына тарту немесе 4-5 жылға дейін бас бостандығынан айыруға

120-бап. Зорлау 3-20 жылға дейін не өмір бойына бас бостандығынан айыруға.

121-бап.Сексуалдық сипаттағы зорлық-зомбылық әрекеттері.

122-бап. 16 жасқа толмаған адаммен жыныстық қатынас немесе сексуалдық сипаттағы өзге де әрекеттер жасау. 5-жылға дейін немесе 10-15 жылға дейін бас бостандығынан айыруға.

125-бап.Адам ұрлау 4-7 жылға дейін немесе 10-15 жылға дейін бас бостандығынан айыруға .

128-бап.Адам саудасы 3-5 жылға дейін бас бостандығынан айыруға

131-бап Қорлау-100 а.е.к-180 сағатқа қоғамдық жұмыстарға тартуға жазаланады.

132-бап.Кәмелетке толмаған адамды қылмыстық құқық бұзушылықтар жасауға тарту. 2-6 жылға

188-бап. Ұрлық. Мүлкі тәркіленіп, 1000 а.е.к не 80сағат 3-10жылға дейін бас бостандығынан айыруға.

190-бап Алаяқтық -Мүлкі тәркіленіп, 1000 а.е.к. не 600 сағат 2-10 жылға дейін бас бостандығынан айыруға.

191-бап Тонау-3-12жылға дейін

192-бап. Қарақшылық 3-15 жылға дейін бас бостандығынан айыруға.

194-бап. Қорқытып алу мүлкін тәркілеп, 4000 а.е.к. не 1000 сағат не 3-15 жылға дейін бас бостандығынан айыруға.

198-бап.Авторлық және сабақтас құқықтарды бұзу- 80 сағатқа қоғамдық жұмыстарға тарту.

200-бап. Автомобильді немесе өзге де көлік құралын жымқыру мақсатынсыз құқыққа сыйымсыз иеленіп алу.1000 а.е.к. не 600 сағат

2-жылға дейін бас бостандығынан айыруға.

255-бап Терроризм акты өмір бойына немесе өлім жазасына кесу.

256-бап Терроризмді насихаттау немесе терроризм актісін жасауға жария түрде шақыру -12 жылға бас бостандығынан айыру.

268-бап.Бандитизм- тұұрақты топ құру бандаға басшылық ету. 20-жылға дейін бас бостандығынан айыру.

287-бап Қаруды, оқ-дәрілерді, жарылғыш заттарды және жарылыс құрылғыларын заңсыз иемдену,беру,өткізу, сақтау, тасмалдау, алып жүру 3-8 жылға дейін бас бостандығынан айыру.

288-бап Қаруды заңсыз жасау 5 жылға дейін бас бостандығынан айыру

289-бап Атыс қаруын ұқыпсыз сақтау.200 а.е.к. не 50 тәулікке дейін қамаққа алу.

293-бап Бұзақылық -200 а.е.к не 600 сағат 2-7 жылға дейін бас бостандығынан айыруға

297-бап Есірткі, психатроптық заттарды, сол тектестерді өткізу мақсатында заңсыз дайындау, қайта өңдеу, иемдену, сақтау, тасмалдау, жөнелту не өткізу. -мүлкі тәркіленіп 5-10 жылға дейін бас бостандығынан айыру.

308-бап Кәмелетке толмағандардың порнографиялық бейнелері бар материалдарды немесе заттарды дайындау және олардың айналымы не оларды порнографиялық сипаттағы ойын сауық іс шараларына қатысу үшін тарту.- Мүлкі тәркіленіп 5-7 жылға дейін бас бостандығынан айыру.

312-бап Жезөкшелікпен айналысуға тарту. -3жылға дейін бас бостандығынан айыру.

312-бап Кәмелетке толмағандардың порнографиялық бейнелері бар материалдарды немесе заттарды дайындау және олардың айналымы не оларды порнографиялық сипаттағы ойын-сауық іс-шараларына қатысу үшін тарту.Мүлкі тәркіленіп 5-7 жылға дейін бас бостандығынан айыру.

361-бап. Лауазымдық өкілеттіктеріді теріс пайдалану.

362-бап. Билікті немесе лауазымдық өкілеттіктерін асыра пайдалану.

366-бап.Пара алу.

367-бап.Пара беру

378-Билік өкілін қорлау

379-бап, Билік өкіліне бағынбау-2000 а.е.к немесе 600 сағат қоғамдық жұмыстарға не 2 жыл бас бостандығынан айыруға.

380-бап. Билік өкіліне қатысты күш қолдану.

400-бап. Жиналыстарды, митингілерді, пикеттерді, көше шерулерін және демонстрацияларды ұйымдастыру мен өткізу тәртібін бұзу. 200 а.е.к не 100 сағат қоғамдық жұмыстарға тарту немесе 20 тәулікке қамаққа алу.

419-бап.Көрнеу жалған сөз жеткізу. Ең ауыр жаза 10-жылға дейінгі мерзімге бас бостандығынан айыру көзделген қылмыстық жауапкершілік туралы ескертіледі.

451-бап. Билікті асыра пайдалану. 5-7 жылға дейін бас бостандығынан айыруға.

457-бап.Морадерлік. Шайқас алаңында өлгендер мен жануарларды заттарын жымқыру 5-10 жылға дейін бас бостандығынан айыруға.

Әкімшілік жаза дегеніміз- әкімшілік құқық бұзушылық жасағаны үшін қолднылатын жауапкершілік шараасы.

ҚР ӘҚБтК-нің 127 бабы (Ата-аналардың немесе басқа заңды өкілдерінің балаларды тәрбиелеу бойынша мінттерін орындамау) 1.10 а.е.к. 20 а.е.к. не 10 тәулікке дейін әкімшілік қамақ теңге.

ҚР ӘҚБтК-нің 132-бабы. Кәмелетке толмағандардың түнгі уақытта ойын-сауық мекемелерінде болуына жол беру 10 а.е.к не қызметін тоқтату.

29170тенге.

ҚР ӘҚБтК-нің 133-бабы. Он сегіз жасқа толмаған адамдарға темекіні және темекі бұйымдарын сату және олардың сатуы 1 а.е.к. не 20 а.е.к әкімшілік айыппұл. 20419 теңге

толтырылады.

ҚР ӘҚБтК-нің 200-бабы.ҚР заңнамасының алкоголь өнімін өткізу жөніндегі талаптарын бұзу 21 жасқа дейінгі адамдарға 10 а.е.к. не лицензиясын тоқтату.

ҚР ӘҚБтК-нің 423-1-бабы Жиырма бір жасқа толмаған адамдараға темекі бұйымдарын, оның ішінде қыздырылтаны темекісі бар бұйымдарды,қорқорға арналған темекіні, қорқор қоспасын, темекі қыздыруға арналған жүйелерді, тұтынудың электрондық жүйелерін және оларға арналған сұйықтықтарды сату-жеке тұлғаларға 15 а.е.к 1 жылда екі рет қайталанса онда 30 а.е.к. әкімшілік айыппұл. теңге.

ҚР ӘҚБтК-нің 434-бабы. Ұсақ Бұзақылық яғни (орындарда былапыт сөйлеу, жеке тұлғаларға қорлап тиісіу, тұрғын үй-жайларды қорлау және айналасындағыларға сыйламаушылықты білдіретін, қоғамдық тәртіпті және жеке тұлғалардың тыныштығын бұзатын басқа да осындай әрекеттер) 5 а.е.к не 10 тәулікке дейін қамау.

ҚР ӘҚБтК-нің 434-2-1 бабы Ұсақ Бұзақылық яғни (Ортақ пайдалатын орындарды ластау) 5 а.е.к не 10 а.е.к. әкімшілік айыппұл. теңге.

ҚР ӘҚБтК-нің 435-бабы.кәмелетке толмаған адам жасаған бұзақылық.

ҚР ҚК-нің 293 бабының бірінші бөлігінде көзделген, 14-16- жасқа дейінгі кәмелетке толмаған адам жасаған ұсақ бұзқылық немесе бұзақылық-

Ата-анасына немесе оларды алмастыратын адамдарға 7 а.е.к.

ҚР ӘҚБтК-нің **437-бабы**. Тыныштықты бұзу жұмыс күндері 22-ден таңғы 9-ға дейін, демалыс және мереке күндері сағат 23-тен таңғы 10-ға дейін тыныштықты бұзуы, 5 а.е.к.

ҚР ӘҚБтК-нің **440-бабы 2 бөлімі**. Он сегіз жасқа толмаған адамдардың қоғамдық орындарға масаң к.йде келу, сол сияқты олардың алкогольдік ішімдіктерді ішуі ата-анасына немесе оларды алмастыратын адамдарға 5

а.е.к әкімшілік айыппұл. теңге.

ҚР ӘҚБтК-нің **441-бабы** ҚР заңнамасымен тыйым салу белгіленген орындарда темекі бұйымдарын, оның ішінде қыздырылатын темекісі бар бұйымдарды, қорқорға арналған темекіні, қорқор қоспасын, темекі қыздыруға арналған жүйелерді, тұтынудың электрондық жүйелерін және оларға арналған сұйықтықтарды тұтынуға тыйым салуды бұзу-жеке тұлғаларға 15 а.е.к 1 жылда екі рет қайталанса онда 20 а.е.к әкімшілік айыппұл. теңге.

ҚР ӘҚБтК-нің **442-1 бабы**. Кәмелетке толмағандардың түнгі уақытта заңды өкілдерінің еріп жүруінсіз сағат 22:00-ден таңғы 06:00ге дейін ойын-сауық мекемелерінде еріп жүруінсіз сағат өкілдерінің еріп жүруінсіз болуы 3 а.е.к. әкімшілік айыппұл. теңге.

ҚР ӘҚБтК-нің **442-2 бабы**. Кәмелетке толмағандардың заңды өкілдерінің еріп жүруінсіз тұрғынжайдан тыс жерде сағат 23:00-ден таңғы 06:00-ге дейін болуы 1. Ескерту ал бір жыл ішінде қайталап жасаған болса 7 а.е.к әкімшілік айыппұл. теңге.

ҚР ӘҚБтК-нің **476 бабы**. Төтенше жағдай режимін бұзу бірінші рет ескерту не 10 а.е.к не 15 тәулікке дейін әкімшілік қамаққа.

ҚР ӘҚБтК-нің **446-бабы**. Эротикалық мазмұндағы өнімдерді жарнамалау. Эротикалық мазмұндағы өнімді осы мақсаттар үшін бөлінбеген орындарда сату, тарату немесе жарнамалау. Эротикалық мазмұндағы өнім тәркілене отырып, жеке тұлғаларға 20 а.е.к. әкімшілік айыппұл салуға әкеп соғады.

ҚР ӘҚБтК-нің **447-бабы**. Тарихи және мәдени ескерткіштерін қорғау мен пайдалану қағидаларын бұзу. 5 а.е.к. әкімшілік айыппұл. теңге.

ҚР ӘҚБтК-нің **448 бабы**. Кәмелетке толмағандардың **Вандализмі**. 16-жасқа дейінгі кәмелетке толмағандар жасаған вандализм, яғни мемлекет қорғайтын ғимараттарды, өзге де құрылыстарды, тарих және мәдениет ескерткіштерін, табиғи объектілерді, адамдар жерленген жерлерді жазулармен немесе суреттермен, немесе қоғамдық имандылықты қорлайтын өзге де әрекеттермен қорлауы, сол сияқты көлікте немесе өзге де қоғамдық орындарда мүлікті қасақана бүлдіруі- ата-анасына немесе оларды алмастыратын адамдарға 15 а.е.к. әкімшілік айыппұл.

ҚР ӘҚБтК-нің **409 бабы**. ҚР білім беру, дене шынықтыру және спорт саласындағы заңнамасын бұзу. Ескерту немесе 5 а.е.к әкімшілік айыппұл. теңге.

ҚР ӘҚБтК-нің **612-бабы**. Құжаттары жоқ және басқару құқығы жоқ адамның көлік құралын басқаруы. 20 а.е.к әкімшілік айыппұл. теңге.

ҚР ӘҚБтК-нің **615 бабы** . Жаяу жүргінші жолагын кесіп өту. 2 а.е.к. әкімшілік айыппұл.

ҚР ӘҚБтК-нің **73-бабы**. Отбасы-тұрмыстық қатынастар аясындағы құқыққа қарсы әрекеттер. Ескерту немесе 5 тәулікке әкімшілік қамаққа алу.

Шешім:

Мектеп оқушылары арасында құқықбұзушылық пен қылмыстың алдын алу бойынша жұмыстар жандандыру мақсатында түрлі маман иелерімен кездесу ұйымдастыру өз жалғасын табатын болсын.

Хатшы

Ә.Досайбек

**№15 Д.И.Менделеев атындағы мектеп-лицейінің жоғарғы сынып
оқушыларына арналған құқықбұзушылықтың, нашақорлықтың
алдын-алу мақсатындағы жиналыс
Хаттама**

Мерзімі: 13.11.2024ж.

Қатысқандар:

Мектеп директоры: Ж.Саржанова

Директордың тәрбие жұмысы жөніндегі орынбасары: Д.Асанова

Мектеп инспекторы: Н.Аярбекова

8-11 сынып оқушылары

Күн тәртібінде:

- 1 Есірткінің алып келер зардабы және оның жазасы туралы дайындалған видео-ролик көрсету.
- 2.Оқушыларға синтетикалық есірткі, электронды темекінің,нашақорлықтың зардабы туралы түсіндірме жұмысын жүргізіп, ақпарат беру.

Тыңдалды:

№15 Д.И.Менделеев атындағы мектеп-лицейінің 13 қараша күні өткізілген жоғарғы сынып оқушыларына есірткінің алып келер зардабы және оның жазасы туралы дайындалған бір сағаттық видео-ролик көрсетілді. Мектеп директоры Ж.Саржанова жоғары сынып оқушылармен көрсетілген бейнеролик бойынша түсіндірме жұмыстарын жүргізіп,роликтің жалпы мағынасын ашып, оқушылармен кері байланыс орнатты. Роликте көрсетілген жасөспірімдердің қазіргі ахуалдарын көре отырып, жаза басқан,ойланбай жасалған кішкентай ғана тірлік жасөспірімдерді осы жағдайға дейін жеткізгенін түсіндіріп өтті. Мектеп директорының тәрбие жұмысы жөніндегі орынбасары Асанова Дарига Ермаганбетовна сөз алып оқушыларға синтетикалық заттарды қолдану ол адам ағзасына үлкен қауіп алып келетінін және оның соңы өте нашар ауруларды тудыратынын айтып ол заттарға мүлде жоламау керектігін айтып ескертті. Роликтегі көріністі мысал ретінде қарастырып есірткі тасымалы үшін жаза аркалап отырған жасөспірімдердің өмірі туралы айтып өтті. Оқушыларға синтетикалық есірткі, электронды темекінің,нашақорлықтың зардабы туралы айта келе Ол- адамды өзіне тәуелді етіп қояды. Міне сондықтан, осы заттарға қызығушылық танытып, оқушылардың өз өмірлерін құртпауға кеңес берді. Ары қарай, мектеп инспекторы Аярбекова Назым Нұрланқызы сөз алып, жалпы есірткі тұтынушылардың қазіргі таңда саны артып отырғанын айтып кетті. Қазіргі

таңда бұл жағдайлар орын алса, кәмелеттік жасқа толмаған балаларға да арнайы жаза бар екенін аса назарға алыңыздар деді.

Шешім:

Құқықбұзушылықтың, нашакорлықтың алдын-алуда түрлі маман нелерімен кездесулер ұйымдастырылсын.

Хатшы

Ә.Досайбек

**№15 Д.И.Менделеев атындағы мектеп-лицейінің жоғарғы сынып
оқушыларына арналған Ауған соғысының қатысушыларымен
откізілген жиналыс
Хаттама**

Мерзімі: 28.02.2025ж.

Қатысқандар:

Директордың тәрбие жұмысы жөніндегі орынбасары: Д.Асанова

АӘД пәні мұғалімі:

Е.Сариев

А.Оспанов

Ауған соғысына қатысушылар

8-11 сынып оқушылары

Күн тәртібінде:

Ауған соғысына қатысушылармен сұхбат

Тыңдалды:

Шымкент қаласы білім басқармасының Әдістемелік орталығы қалалық қорғаныс істері жөніндегі департаментінің №4/14417-002/65 №107/1 шығыс хатына сәйкес, ҚР ҚК позитивті имиджін насихаттау, Армиядағы қызметке жасөспірімдерді дайындау, шақыруға дейінгі жастарды әскери-патриоттыққа тәрбиелеу және әскери-патриоттық клубтардың қызметін үйлестіру бойынша 2024-2025 жылға арналған бірлескен жоспарын орындау мақсатында Д.И.Менделеев атындағы №15 мектеп-лицейінде Ауғаныстан жерінен Кеңес одағының әскерлерінің шығуына 36 жыл толуына орай Ауған Ардагерлерімен Бахрамов Бахыт және Хамидов Айбек 10-11 сыныптар арасында «Мен өз Отанымның патриотымын» атты әскери-патриоттық, ерлік сабақтары жүргізілді.

Ардагерлерге сан алуан сұрақтар толыққанды жауап алынды.

Оқушылардың патриот-ұлтын сүйетін, өз тарихын, туған елін құрметтейтін, ұрпақтан ұрпаққа жалғасатын салт-дәстүрін дәріптейтін, ұлттық кадыр-қасиетімізді арттыруға үлес қосатын саналы тұлға болып қалыптасатынына сенеміз.

Ардагерлер жасөспірімдерге бейбіт елде өмір сүргеннің қадірін біліңдер деп өсиет айтты. Сендер жассыңдар. Өмірлерің алда. Өмірлеріңді қазір қалай бастасаңдар жемісін көретін боласыңдар.

Шешім: Тәлімдік тәрбие беретін кездесулерді ұйымдастыру жалғасын тапсын.

Хатшы:

А.Досайбек

1 СОҒЫСЫ
10 ЖЫЛҒА
қайданда мыңдаған адам мерт болып,
ім жарақат алды.

келтоқсанында Кеңес үкіметінің әскері
ді.
жерінен Ауған соғысына 22 мыңнан
ттанды

**№15 Д.И.Менделеев атындағы мектеп-лицейінің жоғарғы сынып
оқушыларына арналған құқықбұзушылықтың, нашақорлықтың
алдын-алу мақсатындағы жиналыс
Хаттама**

Мерзімі: 11.04.2025ж.

Қатысқандар:

Мектеп директоры: Ж.Саржанова

Директордың тәрбие жұмысы жөніндегі орынбасары: Д.Асанова

8-11 сынып оқушылары

Күн тәртібінде:

1. Жасөспірімдер арасындағы құқықбұзушылықтың алдын алу
2. Есірткінің алып келер зардабы және оның жазасы туралы дайындалған видео-ролик көрсету.
3. Оқушыларға синтетикалық есірткі, электронды темекінің, нашақорлықтың зардабы туралы түсіндірме жұмысын жүргізіп, ақпарат беру.

Тыңдалды:

№15 Д.И.Менделеев атындағы мектеп-лицейінің 13 қараша күні өткізілген жоғарғы сынып оқушыларына соңғы кезде жасөспірімдер арасында орын алып жатқан құқықбұзушылықтар мен оның жазасы туралы түсіндірме жұмыстарын жүргізіп, оның зардаптары мен заң аясында берілетін жазалар туралы баса айтты. Күн жылынып жасөспірімдер уйден қарағанда сыртта көп жүретін уақытта көшеде және мектептке барып келетін жолда болсын, мектеп ауласында немесе мектеп ішінде болсын болмайтын сөзге ерегісіп сөзге келудің қажеті жоқ. Үлкен даулар да сөзден басталады.

Екінші мәселе бойынша есірткінің алып келер зардабы және оның жазасы туралы дайындалған бір сағаттық видео-ролик көрсетілді. Мектеп директоры Ж.Саржанова жоғары сынып оқушылармен көрсетілген бейнеролик бойынша түсіндірме жұмыстарын жүргізіп, роликтің жалпы мағынасын ашып, оқушылармен кері байланыс орнатты. Роликте көрсетілген жасөспірімдердің қазіргі ахуалдарын көре отырып, жаза басқан, ойланбай жасалған кішкентай ғана тірлік жасөспірімдерді осы жағдайға дейін жеткізгенін түсіндіріп өтті. Мектеп директорының тәрбие жұмысы жөніндегі орынбасары Асанова Дарига Ермаганбетовна сөз алып оқушыларға синтетикалық заттарды қолдану ол адам ағзасына үлкен қауіп алып келетінін және оның соңы өте нашар ауруларды тудыратынын айтып ол заттарға мүлде жоламау керектігін айтып ескертті. Роликтегі көріністі мысал ретінде

қарастырып есірткі тасымалы үшін жаза арқалап отырған жасөспірімдердің өмірі туралы айтып өтті. Оқушыларға синтетикалық есірткі, электронды темекінің, нашақорлықтың зардабы туралы айта келе Ол- адамды өзіне тәуелді етіп қояды. Міне сондықтан, осы заттарға қызығушылық танытып, оқушылардың өз өмірлерін құртпауға кеңес берді. Қазіргі таңда бұл жағдайлар орын алса, кәмелеттік жасқа толмаған балаларға да арнайы жаза бар екенін аса назарға алыңыздар деді.

Шешім:

Құқықбұзушылықтың, нашақорлықтың алдын-алуда түрлі маман иелерімен кездесулер ұйымдастырылсын.

Хатшы

Ә.Досайбек